

DOMOLJUB

Glasiilo Jugoslovanske Kmetske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Občinske volitve.

Preklici podpisov.

Ali je okrajno glavarstvo že našlo kako napako na vaši listi? Če jo je, ali če jo bo, v treh dneh je treba listo popraviti in zopet vložiti.

Če kdo pri nasprotnikih hoče preklicati svoj podpis, recite mu, naj pošlje okrajnemu glavarstvu tole: Izjava. Podpisani preklicujem svoj podpis na kandidatski listi Samostojne kmetijske stranke (oziroma naj se navede tisto ime, pod katerim je bila dotična lista vložena) in izjavljam, da kandidature po tej listi ne sprejemem.

Loka, dne 1921.

(Lastnoročen podpis.)

Če so nasprotniki koga vpisali in podpisali brez njegove vednosti, tedaj pošljite na okrajno glavarstvo istodobno izjavo in pristavite, da podpis in lastnoročen in neveljaven.

Vse take slučaje naznanite tudi tajništvu SLS v Ljubljani.

Kakor čujemo, so delali nasprotniki, posebno samostojneži, velike volilne sleparije. Baje so podpise ponarejali, ljudi gojufali na ta način, da jim niso povedali imena dotične liste, ali pa jim sploh niso povedali, zakaj naj podpišejo. Vse take in podobne slučaje naznanite s pričami na okrajno glavarstvo. Bodite v tem oziru tudi. Spomnite se, za kakšno malenkost so nasprotniki naznanjali naše ljudi pri zadnjih volitvah.

O vsem volilnem gibanju pa natančno poročajte tajništvu SLS v Ljubljani.

Vežanje kandidatnih list.

§ 15. občinskega volilnega reda se glasi: »Dvoje ali več v isti občini vloženi kandidatni list se lahko veže. Dotično izjavo strank morajo pisмено javiti političnemu oblastvu (okrajnemu glavarstvu) vsaj osem dni pred volitvijo njih pooblašeni zastopniki. (Oni, ki so kot pooblašeni zastopniki napisani na zadnji strani kandidatne liste).«

Vežanje kandidatnih list daje strankam to ugodnost, da si tiste stranke, ki se vežejo, zagotovo ostanke glasov. Tenzdevna izjava na okrajno glavarstvo bi se glasila takole:

Okrajnemu glavarstvu v Kamniku. Prijava vežanja kandidatnih list

Kmetska Zveza

in

Obrtna Zveza

za volitve v občinski zastop v občini Mengeš.

Podpisani pooblašeni zastopniki kandidatne liste »Kmetska zveza« in »Obrtna zveza« za volitve v občinski zastop občine Mengeš, okrajno glavarstvo Kamnik s tem javljamo v zmislu § 15a uredbe o izpremembah in popolnitvah uredbe o volitvi v občinske zastope v Sloveniji z dne 17. februarja 1921 vežanje kandidatnih list »Kmetske zveze« in »Obrtne zveze«.

Mengeš, dne 1921.

Pooblašeni zastopnik kandidatne liste »Kmetske zveze«: (lastnoročni podpis).

Pooblašeni zastopnik kandidatne liste »Obrtne zveze«: (lastnoročni podpis).

Kaj mora vsakdo vedeti o občinskih volitvah.

Kandidatne liste so povsod vložene. Okrajna glavarstva jih bodo pregledala, potrdila in označila s številkami.

Ali že veste, katero številko bo imela skrinjica SLS v Vaši občini?

V občinah, kjer je bila vložena le ena sama veljavna kandidatna lista, proglasi župan brez volitve vse kandidate, predlagane po tej listi, za izvoljene občinske odbornike, oziroma namestnike.

Ali veste, da je v 200 občinah v Sloveniji vložila kandidatne liste same SLS?

Ali veste, kdaj bo v vaši občini volitev? Koliko strank je vložilo liste v vaši občini? Ali ste že ukrenili vse v vaši vasi in soseski, da nihče naših volilcev ne ostane doma? Ali storite svojo dolžnost, kot zaveden pristaš?

Volitev bo trajala nepretrgoma od osmih zjutraj, do petih popoldne. Če pri zadnjih državnozborskih volitvah je bil čas volitev ozko odmerjen in več slučajev je bilo, da so morali volilci iz daljnih vasi zvečer oditi domov, ne da bi opravili svojo dolžnost. Zato naj velja za nas pravilo:

Vsi naši semišljeniki naj gredo (posebno v večjih občinah) volit takoj zjutraj ob osmih in naj na volišču čakajo, da pridejo na vrsto.

Naši zaupniki in krajevni odbori naj pa poskrbe, da bodo možje na vsakem prostoru blizu volišča mogli čakati. To še prav posebno v slučaju slabega vremena.

Vsak naš semišljenik mora na volišče. Krajevni odbori naj poskrbe, da bodo dobili tisti, ki vsled bolezni ali drugih zaprek ne bi mogli hoditi, vozove na razpolago. Volilni odbori naj določijo v vsaki vasi posebnega zaupnika, ki naj prevzame odgovornost, da grede vsi vaščani, ki so naši semišljeniki, gotovo volit.

Volili bomo tako kot zadnjič. Na vsaki skrinjici bo prilepljena tudi kandidatna lista dotične stranke. Na vsaki listi je številka, ki jo je dotični listi dalo okrajno glavarstvo. Pri vsaki skrinjici bo stal predstavnik tiste liste. Številko in predstavnika naše liste mora vsak že sedaj poznati. Vendar naj predstavniki še vsakemu posebej razločno in natančno povedo, kje je naša skrinjica.

Volilec ne sme stopiti na volišče z orožjem ali orodjem, porabnim za boj. Prestopek te določbe se kaznuje.

Glasuje se takole: Ko stopimo v sobo, kjer je volilni odbor, povemo predsedniku volilnega odbora, svoje ime, poklic in bivališče (dobro je tudi, da ima vsak volilec pri sebi tudi kako uradno potrdilo, da se lahko izkaže. Ko predsednik izroči krogeljico, zapremo pest in vtikamo zaprto roko v vsako skrinjico. Ko pa pridemo do skrinjice SLS, tedaj pest odpremo, krogeljico spustimo, pest pa takoj zopet zapremo, dase ne vidi, da smo jo odprli. Nato zaprto prazno pest vtikamo še v ostale skrinjice. Ko smo to storili tudi pri zadnji skrinjici, pest odpremo, da komisija vidi, da smo krogeljico oddali.

Način volitve je sicer znan, vendar prosimo naj naši zaupniki volilce še enkrat natančno pouče, da ne bo kakih neprilik.

Možje, volilni dan mora biti naše zmage dan!

Ljudska sodba nad centralizmom.

NAD 200 OBČIN BREZ BOJA V TABORU
S. L. S.

Ljudstvo se je začelo jasno zavedati, da pri predstojajočih volitvah ne gre toliko zato, ali bo v občini gospodaril ta ali oni župan, ali pride ta ali ona oseba v občino.

ski odbor. Pomen sedanjih občinskih volitev je mnogo dalekosežnejši.

Vlada v Belgradu nestrpno pričakuje, ali se bo slovensko ljudstvo izreklo za centralistično ustavo, kakršna je bila sprejeta v ustavnem odboru, ali je proti njej. Če dobijo tiste stranke, ki so v Belgradu glasovale za centralizem, pri občinskih volitvah večino, je s tem rečeno, da jim ljudstvo zaupa in odobrava njihovo politiko v Belgradu. Če torej slovenski kmetje, delavci in obrtniki pošljejo v občinske odbore liberalno-samostojno večino, bo vlada potrjena v svojih sklepkih in bo s tem večjim poudarkom lahko končno prodrla s svojim centralizmom tudi v ustavotvorni skupščini.

Najizrazitejša in najodločnejša nasprotnica centralizma pa je Slovenska ljudska stranka, ki vedno in povsod zahteva avtonomijo — to se pravi: slovenski kmet naj si sam kuje postave, ki so njemu primerne, davki, ki jih plačujejo, naj ostanejo v Sloveniji v korist slovenskemu kmetu, uradništvo in učiteljstvo naj bo odgovorno v prvi vrsti ljudstvu, ne pa samo Belgradu.

Slovenska ljudska stranka se pri tej svoji zahtevi vedno sklicuje na voljo večine slovenskega ljudstva.

In sedaj se bo to pokazalo. Kje je večina? Na strani tistih, ki so slovenskega kmeta prodali Belgradu, da bo ta edini koval gospodarske, socialne, davčne postave slovenskemu kmetu, tistemu Belgradu, ki drži naše fante po macedonskih in črnogorskih kasarnah, tistemu Belgradu, ki nam je zopet naložil 1200 milijonov za bogate turške veleposestnike, tistemu Belgradu, ki hoče s pomočjo svobodomiselstva zatreti v naših šolah versko vzgojo in izročiti našo mladino sokolski propasti — ali pa je večina na strani tistih, kateri zahtevajo, da naj bo slovenski kmet na svoji zemlji svoj gospod v okviru močne in edine jugoslovanske države.

Slovensko ljudstvo se zaveda tega pomena, ki ga imajo občinske volitve. Zato se že jasno kaže, kam se bo odločilo. Poraz liberalcev in samostojnežev bo popoln.

Liberalci bodo tako temeljito tepeni, da — kakor vse kaže — niti v eni občini ne bodo imeli večine. Tudi dosedanje liberalne trdnjave — mesta — bodo izgubile JDS večino. Na deželi je liberalna JDS stranka sploh malokje postavila svojo lastno listo.

A tudi samostojneži bodo dobili za svoje izdajniške kupčije v Belgradu zasluženo plačilo. V pre mnogih občinah, kjer so bili že precej utrjeni, sploh niso mogli sestaviti kandidatne liste. Da bi v kakšni občini edini postavili kandidatno listo in bi tako občina brez volitev padla v njihove roke, dosedaj še nismo mogli izslediti.

Nasprotno pa je danes že mnogo nad 200 velikih in malih občin, kjer je postavila kandidatno listo samo Slovenska ljudska stranka, vse druge stranke niso mogle dobiti dovolj kandidatov. Te občine so se torej brez volitev odločile za Slovensko ljudsko stranko in s tem odločno podprle in odobrile njen boj za avtonomijo Slovenije. Če pomislimo, da je v Sloveniji 800 občin, v katerih so razpisane volitve, po-

tem lahko rečemo, da je že skoro v eni tretjini volitev izvršena, in sicer s popolno zmago S. L. S.

Sodba nad centralizmom prihaja. Vlada bo morda kljub temu skušala vsiliti Slovence pogubonosni centralizem, a vsilila ga bo proti volji velike večine slovenskega ljudstva in kar je proti večini, se ne drži in ne more držati dolgo.

Boj SLS. proti centralizmu.

Ker je delo v ustavnem odboru dovršeno, se je zopet zbrala ustavotvorna skupščina, da končnoveljavno sprejme ali zavrne ustavni načrt, kakor so ga v ustavnem odboru sprejele vladne stranke (liberalci, radikali, muslimani in samostojneži). Ker ustavni načrt pravzaprav ni ustava, temveč gospodarska politična, socialna in verska glavica za Hrvate in Srbe, zato se bo bil v skupščini hud boj med vladnimi strankami in avtonomisti, katere vodi jo poslanci Slovenske ljudske stranke.

15. aprila je povzel v skupščini besedo dr. Korošec. Vse je napeto pričakovalo njegovih izjav, saj se vsi zavedajo, da je dr. Korošec najnevarnejši nasprotnik centralizma, ki pomeni ne samo smrt Hrvatov in Slovencev, temveč obenem neozdravljivo bolezen cele države.

Najprej je dr. Korošec povdarjal, da se vladni ustavni načrt tako malo ozira na gospodarske in socialne potrebe, da je kapitalističnemu izkoriščanju odprta prosta pot in da je raditega kapitalizem še bolj zavladal nad našim narodom, medtem ko bodo množice ljudstva padale v vedno večje ubožstvo.

Dr. Korošec je nadalje povdarjal, da po vladnem ustavnem načrtu občine niti toliko pravice nimajo kot so imele srbske občine.

Dalje povdarja dr. Korošec, da je gospodarsko skrajno škodljivo cepiti posamezne pokrajine, ki od nekdanj spadata skupaj, v več manjših pokrajin, ki nimajo prav nobene avtonomije, ampak so v vsakem oziru podrejene Belgradu. Slovenci in Hrvati zahtevamo zgodovinske pokrajine. Torej Slovenija naj ostane nedeljena. Zahtevamo dalje zakonodajno samoupravo: Slovenija naj ima svoj deželni zbor, ki bo smel delati postave, primerne za slovenskega kmeta, delavca in obrtnika. Vladni ustavni načrt vsega tega ne priznava.

Dalje govori dr. Korošec: Srbsko pleme nam odreka samoupravo (avtonomijo), ker se boji naše nadvlade v onih pokrajinah, kjer Srbi niso v večini. O taki nadvladi pa ni govora. Gotovo je, da bi Belgrad mogel to preprečiti tudi v zgodovinskih pokrajinah. Le ako daste zgodovinske pokrajine, boste zadovoljili Hrvate in Slovence in zagotovili srbsko, hrvatsko in slovensko bratstvo. Pravite, da hočete zato tako ustavo, ker se bojite protidržavnih teženj. Ustava, ki bo zadovoljila narod, bo sama po sebi razbila protidržavne težnje. Odkrito pa izjavljam, da noben član naše stranke ne goji protidržavnih teženj. In tako misli 99 odstotkov hrvatskega in slo-

venskega ljudstva. Odkrito tudi izjavljam, da med Slovenci in Hrvati obstoji mržnja do Srbov. Ako hočete temu izpodmakniti tla, je treba, da daste narodu zgodovinske pokrajine, mi pa vam dajemo poročilo proti protidržavnim težnjam.

Nato je govoril dr. Korošec o žalitvi, ki se je prizadela katoličanom s členom 13. ustave, kateri onemogočuje občevarje z vrhovnim poglavarjem katoliške cerkve. Te odredbe se ne bo držal niti en katoliški duhovnik niti vernik! Ko bi se temu odrekli, bi nehali biti člani katoliške cerkve. Nato izjavi o kanceliparagrafu, da ga mi nikdar ne bomo priznali, in da je v interesu cele države, ako se pusti katoličanom svoboda.

Govor dr. Korošca je napravil na vse velik vtis. Celu mnogi poslanci vladnih strank so mu ploskali.

Uspeh Kmetske zveze glede dohodninskega davka.

Poslanec dr. Hohnjec je na finančno ministrstvo vložil več interpelacij o nezakonitem postopanju davčnih oblasti pri odmerjanju osebnodohodninskega davka. Od finančnega ministra je dobil z dne 25. marca naslednji odgovor:

1. Tukaj ni znano, da davčne oblasti v Sloveniji odmerjajo osebnodohodninski davek tako, da jemljejo kot davka pristojo podlago neizpremenjeno najmanjšo obdavčljivo vsoto po starem avstrijskem zakonu s 1600 K.

Tak postopek bi nasprotoval določbi člena 146. letošnjega finančnega zakona, po katerem je določena najmanjša obdavčljiva vsota s 4800 K.

Da se dožene pravilno postopanje davčnih oblasti v tem oziru, je dobil delegat v Ljubljani naročilo, da o odmerjanju dohodnine predloži nujno poročilo in ako se ugotovi katerakoli nepravilnost, bodo načelniki davčnih oblasti poklicani na odgovor.

2. Najmanjša obdavčljiva vsota je po čl. 146. fin. zak. dejansko s 4800 K, a istotako je znižana na isto vsoto v Hrvatski in Vojvodini, kjer je znašala prej 10.000 K.

Nemogoče je danes za to leto omeniti najmanjšo obdavčljivo vsoto izpremeniti. Ker uvidimo, da je dosti skromna z ozirom na dejanske razmere, se bo oziralo na njeno zvišanje v načrtu finančnega zakona za proračunsko leto 1921/22.

Finančni minister
dr. K. Kumanudi s. r.

Radovedni smo, čemu sedi Pucelj v kmetijskem ministrstvu, da mora šele protivladna Slov. ljudska stranka opozorjati finančnega ministra na nerednosti, ki se godijo pri slovenskih davčnih referatih.

Sokolski duh pred sodiščem.

Človeku vstajajo lasje po konci, ako bere poročilo blejskega kaplana g. Stupice o grdobijah, ki jih je izvršil blejski Sokol

Poročilo je od dne 28. aprila 1920, prebrano pred sodiščem in se glasi:

Ker nekaj vodilnih Sokolov vendarle prihaja k maši ob nedeljah, mislim, da ne more biti oficijelni sklep društva, da člani ne gredo k maši. Verjetno pa je, da je dogovor privaten. (Tak dogovor so imeli pred vojsko: globa je bila 20 vin.)

1. Da razen 2 ali 3 izmed njih nihče ne hodi k maši.

2. Da imajo med mašo na sokolskem javnem prostoru telovadne vaje, kamor vabijo celo šolski naraščaj, ki ima ta čas šolsko mašo.

3. Da so skoro vsi člani Sokola v obrtni šoli na Bledu enkrat vpričo veroučitelja, enkrat pa vpričo nadučitelja izjavili, da ne verujejo v Boga. To je bilo pred približno dvema mesecema, zato tudi pred poukom in po pouku nočejo moliti.

4. Da tudi v tem smislu vzgajajo šolski naraščaj, tako da je eden izmed naraščaja pri belem dnevu, na javnem prostoru sredi vasi metal kamenje v kapelico s klicem: Ti prokleta hudičeva znamenja! Drugi razred je priznal, da jih učijo tako, da ni Bog ustvaril sveta, ampak da je sam od sebe. Tretji razred trdi, da ni Boga, češ tako ga uče Sokoli itd.

5. Da terorizirajo druge. Člani Sokola v obrtni šoli groze drugim z nasilstvom, če bodo še molili pred poukom in po pouku. Vsled tega nasilstva je nekaj naših iz obrtne šole izostalo. Na tozadevni opomin kateheta so izjavili v šoli: Pa še zmerom jih bomo čuke. (Opomnim, da Orla tu sploh ni, samo izobraževalno društvo je.) To je gotovo javno nasilstvo. Naš fant, ki bi se rad učil, si ne upa v šolo, namreč obrtno. Vpričo kateheta je eden Sokolov grozil našemu fantu, da ga bo tako sunil, da bo obležal, češ: Mi je vseeno, če dobim kakih par let.

6. Ljudskošolski naraščaj ima telovadne tamburaške vaje ob nedeljah med 10. mašo. Po nauku čaka otroke, ki so bili v cerkvi in jih pretepa in suva ter psuje s čuki. (Opomnim, da naraščaja Orla tu sploh ni.) Dokazov ne bom navajal za to zmerjanje. Rabi se tisočkrat in z njo psuje (dobesedno) vsak član naraščaja druge otroke, ki niso pri Orlu, ker ga sploh ni, ne kje drugje, pač pa samo zato, ker hodijo v cerkev. Dne 8. dec. 1919 je n. pr. ves naraščaj bil po nauku zbran na Bledu (na hribu poleg ceste) ter čakal oborožen s kamenjem in palicami. Od tu je napadel otroke in odrasle ljudi, ki so šli iz cerkve. Nato jih je podil četrť ure daleč po cesti, nekaj jih s kamenjem ranil, nekaj jih pretepel s palicami, nekaterim raztrgal obleko. Še odrasli ljudje so preplašeni bežali. Nekateri so imeli odprte nože in grozili z njimi. To vse se ne more drugače razlagati, kakor da hočejo ljudem zabraniti hoditi v cerkev. Isti dan je Pretnar Janez iz sokolskega naraščaja (zdaj hodi v Ljubljani v realko) otrokom branil v cerkev, češ farji vas samo farbajo, oni znajo samo krasti.

7. Pri teh obravnavah v Radovljici je bilo obsojenih nekaj članov Nar. Sokola, ker so zvečer napadli naše fante, ko so šli iz društva. Naš ni bil nobeden obsojen, kljub temu, da je znano, kakšen duh vlada v Radovljici in so žandarji na Bledu ne samo pristaši, ampak celo zaščitniki Sokola.

8. Pri Sokolskem izletu je bil ves šolski naraščaj v nedeljo brez maše. Dekleta v našem društvu napadajo javno z ostudnimi psovki, s kamenjem in jih psujejo.

9. Sokolici Pretnar in Rus (oba trgovca, verižnika, obsojena zaradi navijanja cen) sta se na pustni torek oblekli ena v nuno, druga v meniha; nastopali sta pri sokolskem zabavnem večeru in uganjali nespodobne šale. Šolski naraščaj je gledal skozi okna noter. Dali sta se tudi fotografirati v teh kostumih in na Bledu je bila fotografija javno izobešena.

10. Sokolska družba je bila zbrana pri Florjančiču, gostilni na Bledu (vas Rečica), med njimi Sokoli, dva sina Peternelova, Bolničar, realec Vovk, Sartori, Marolt; kdo vse je bil pri zasramovanju križa deležen, ni še gotovo. Dosedaj je dokazano samo dvema, in sicer: Sartoriju in Maroltu, da sta križ snela s stene in ga vrgla za peč, na zahtevo gostinčarja sta ga zopet pobrala, križanemu dajala piti, nato pa ga obesila z obličjem v zid z bogokletstvom: Prokleta hudičeva baraba, nisi vreden, da bi gledal po hiši.

11. Isto noč so bile poškodovane tri kapelice, ena v sredi vasi Grad (1 kip razbit, drugi poškodovan s kamenem.) Druga pri gostilni Flegarja (en kip poškodovan, močna mreža zrahljana), tretja na polju (vsa notranjost zdrobljena). Kdo je to naredil, se ne ve. Mislimo si lahko. Realec Vovk se je izrazil, da vse ve, pa da ne bo povedal. Stvar bi se kmalu dala poizvedeti, če ne bi orožniki sami hoteli stvari zakrivati. Naznanili so samo eno kapelico ter dva fanta in menda dve priči.

Vsled tega poročila, ki ga je poslal g. kaplan Orlovski zvezi in ki je slučajno prišlo v roke blejskim Sokolom, sta trgovca Pretnar in Rus vložila proti kaplanu tožbo, ker jima v poročilu očita verižništvo. Sokolici Pretnar in Rus ter starosta Sokolov pa radi razžaljenja časti.

14. t. m. se je vršila v Ljubljani zadnja sodnijska obravnava o tej zadevi ter je bil g. kaplan

v obeh tožbah oproščen.

S tem je povedano vse.

Mi pa opetovano opozarjamo stariše, naj varujejo svoje otroke pred sokolskim pohujšanjem. Dolžni so to svoji vesti in srečni bodočnosti ter večnosti svojih otrok. Kakor vidimo, sokolstvo ni samo brezverstvo in brezboštvo, temveč začetek popolne podivjanosti in npravne propalosti. Morda je to v drugih krajih boljše — Bog varuj, da bi bilo povsod tako — na Bledu — toda res je, da je vsa naša sokolstva brezverska in da se je blejski Sokol do konca dosledno ravnal po naukih brezverstva. Stariši, če hočete vzgojiti brezverce in divjake, dajte jih Sokolu.

Opozarjamo dalje, da je sedanja svobodomiselnost vlada uvedla tudi v šole vzgojo v sokolskem duhu, ki naj stopi na mesto verskonravnege. Da bo postala taka šola prava pohujševalnica za naše otroke, to je po sedanjih sokolskih divjaštvih sodeč popolnoma samoposebi umevno. Zato je dolžnost krščanskih starišev, da se z vsemi silami upro proti posokoljenju ljudskih šol.

»Minister prosvete Pribičević je nakažal večjo državno pomoč mostarski sokolski župi za sokolski izlet, ki se bo v kratkem vršil.« (Iz belgrajskih liberalnih listov.)

»V finančnem ministrstvu se dela načrt za nove davke, ker dosedanji davki ne pokrijejo državnih stroškov.« (Uradno poročilo.)

Vlado imajo v rokah liberalci, samostojneži in radikali.

Orlovski tabor na Šmarni gori.

Že dolgo vrsto let pohite Orli iz ljubljanske okolice na prvo majevo nedeljo na Šmarno goro, da se tam poklonijo svoji Zaščitnici in jo prosijo varstva in pomoči. Tako bo tudi letos. Šentviško orlovsko okrožje priredi v nedeljo 1. maja izlet na Šmarno goro, ima gori ob 9. uri sv. mašo, po sveti maši pa velik orlovski tabor. Popoldne bodo ob pol treh pete litanije v Tacenski cerkvi v vznožju Šmarne gore in velika vrtna veselica z godbo, petjem, telovadbo in drugimi zabavami na prostornem Koširjevem vrtu v Tacnu. V slučaju skrajno slabega vremena se vsa prireditve vrši na praznik Vnebohoda. Šentviško orlovsko okrožje opozarja in vabi ta dan na Šmarno goro vse brate Orle, Orlice in vso drugo pošteno mladino!

Laži „Kmetijskega lista“ v srbski luči.

»Kmetijski list«, ki je svoj čas slavil voditelja srbskih kmetov, poslanca Avramovića kot »velikega« in »prvega« moža Srbije, mu v svoji neskončni sirovosti sedaj ne more nametati dovolj grdih psov. Med drugimi mu tudi očita velike nerednosti, ki je vršil kot uslužbenec pri smederevskem sodišču, da je dalje kot pomočnik v delavnici Vuković in Branković vlomil v blagajno in pobral novce.

Na to odgovarja poslanec Avramović v kmetiskem listu »Selo« sledeče:

1. Nikdar nisem bil uslužben pri smederevskem sodišču niti izvršil dejanj, katere mi lažnivi dopisnik očita.

2. Nikdar nisem bil pomočnik ali kakoršnikoli uslužbenec pri podjetju Vuković in Branković, niti izvršil dejanja, ki ga mi dopisnikova zlobnost pripisuje.

3. Vložil bom tožbo proti »Kmetijskemu listu« v Ljubljani, kjer ta list v sramoto poštenega slovenskega kmeta izhaja.

Čitatelje pa opozarjam, da si sami naredijo sodbo o morali in časti ljudi, ki se takih nečastnih sredstev poslužujejo.

Mih. Avramović.

Kakor vidimo, »Kmetijski list« hoče s tem zagovarjati izdajalske kupčije samostojnih poslancev v Belgradu, da druge psuje. To je sicer pri liberalcih zelo običajno dokazovanje, toda bojimo se, da bo nekoliko predrago.

Velikanski požar.

V ponedeljek popoldne je v Soteski pri Boh. Beli do tal pogorela moderna erarična žaga z velikimi skladišči raznega lesa, rezanega in hlodov, pogrelo je vse, kar je bilo v bližini žage. Ogenj je nastal v ponedeljek okrog dveh popoldne, ko je bila žaga v polnem obratu. Začelo je goriti v spodnjih delih žage. Delavci in zagarji so ogenj takoj opazili in z nadčloveškimi žrtvami in trudom v smrtni nevarnosti za življenje vse storili, da ogenj uduše. Pa silen plamen je objel celo žago s tako hitrostjo in ogneno silo, da so si delavci komaj rešili življenje. V eni uri je vsa žaga do tal pogorela. Poleg žage so se vžgala velika skladišča lesa in tik za žago se dvigajoči gozd pod Babim zobom. Gorelo je cel popoldne in celo noč do torka zjutraj. Visoko v nebo se je dvigal plamen in celo noč razsvetljeval dolino od Boh. Bele do Bohinja. Na kraj nesreče je prva prihitela domača požarna bramba iz Boh. Bele, uro pozneje so prihiteli še druge požarne brambe iz cele okolice. Vseh je bilo pet. Vsled silno razširjenega ognja in vročine, deloma vsled silnega kamenja, ki se je vsled požara v gozdu utrgalo tik za žago in z velikansko močjo padalo na pogorišče, je bilo gašenje smrtno nevarno in nadvse otežkočeno. Užigal se je že leseni most čez Savo, ki je v bližini. Tega so rešili in skladišča lesa, ki so bila bolj oddaljena. Veliki debeli hlodi, katerih je bilo več kakor 4000 na kupih, so se užigali kakor suhljad, metali so jih v Savo in so goreči plavali po vodi. Ko so se hlodi zajezili, so goreli nad Savo, ostalo je samo to, kar je bilo v vodi.

Poleg žage je bilo par lesenih delavskih hiš, ki so popolnoma pogorele in delavcem je zgorelo vse, kar so imeli notri; vsa obleka, živež, orodje. Ogenj se je tako hitro razširil, da se je delavcem, ki so bežali iz žage, vnela obleka na telesu in delavkam robci na glavi. K sreči ni bilo človeških žrtev razun nekaj telesnih poškodb. Kako je ogenj nastal še ni pojasnjeno, gotovo samo po nesreči.

Žaga sama je last erarija, moderna, imela je dvojni gater, dvojni cirkular in še par žag-samic. Žaga je gonila vodna moč, napeljana iz Save. Dnevno se je sežagalo lesa od 50 do 80 ali celo več kubičnih metrov. Gater je bil pred letom nanovo postavljen in je bil sam vreden več kakor milijon kron. Žaga je imela dinamo stroj za električno razsvetljavo, ki je popolnoma zgorel. Žaga ima v najemu lesna delniška družba »Sava«. Glavni delničarji so lesni trgovci Dolenc iz Škofje Loke, Pogačnik iz Podnarta, Arnejc iz Jesenic in drugi. Zagarjev in delavcev je bilo zaposlenih okrog 50. Bili so domačini, Gorjanci in Blejci. Lesa je pogorelo 3 do 4 tisoč kubičnih metrov, do 1 tisoč kubičnih metrov že rezanega. Vrednost zgorelega lesa se ceni na več milijonov. Skupna škoda na žagi in v gozdih bo gotovo znašala do 10 milijonov. Društvo »Sava« je imelo svoj les zavarovan za visoko vsoto.

Uboji delavci, če bodo ostali brez dela in zaslužka. Velika sreča za vso okolico je bila, da ni bilo močnega vetra, sreča tudi za delavce, da ogenj ni nastal ponoči,

ko delavci spe v lesenih hišah pri žagi, večinoma bi bili vsi zgoreli in se vsled silnega dima zadušili. Ker je gorel tudi erarični gozd nad žago, je pripeljal v sredo ponoči poseben vlak na pomoč vojakke iz Ljubljane. Ker je med tem ogenj ponehal, ni bila potrebna njihova pomoč in so se tekom dneva vrnili nazaj. Pogled na pogorišče je zelo žalosten.

Iz Kmetiskih Zvez.

ST. VID PRI STICNI.

Naša okr. kmetiska zveza je priredila na Marijin praznik na prostem javen shod. Poročal je g. poslanec Gostinčar o delu naših poslancev in o delu poslancev nasprotnih strank. Shodu so prisostvovali tudi pristaši nasprotnih strank, ki so se pa obnašali dostojno, bilo je le par lahkih medklincev. Pri otvoritvi shoda je bila razmehana beseda vsakomur, ki bi je želel. Voditelj shoda je pozval po govoru g. Gostinčarja, naj se oglašijo k besedi vsaj oni, ki so dali par medklincev. Bilo je vse tiho. Da, skrivaj zabavljati je lahko, težje je pa stvari javno dokazati. Navzoči so pazljivo sledili govoru g. poslancev in mu glasno pritrdjevali. Soglasno in brez vsakega ugovora so bile sprejete resolucije: 1. Proti odpravi versko-nravnih vzgoj v šoli. 2. Proti draginji. 3. Za avtonomijo. 4. Zahvala in zaupnica Jug. klubu. 5. Za pravično ureditev davkov in upeljavo davčnih knjižic. 6. Proti Sam. kmet. stranki, ki se glasi: Konstatiramo, da je Sam. kmet. stranka zapeljala del kmetškega ljudstva, ker je ob volitvah obljubovala vse mogoče, ko pride do vlade. Sedaj se pa druži s kapitalisti in ponavljajočim centralizem in verske boje. — 3. maja bodo občinske volitve v naših občinah. Kmetiska zveza je postavila svojo kandidatno listo v občinah: St. Vid, Češnjice, Bukovica, Temenica, Praproče, Stebanja vas, Zagorica, Podboršt, Dob. Vel. Perec, Radohova vas, Gorenja vas, Muljava in Krka. V občini Vel. Gaber so se stranke domenile in postavile le eno listo. Na hand. listo smo dejali večje, srednje, manjše posestnike in tudi obrtnike in delavce. Kdor bi rad vedel, kdo je na listinah, naj gre od 25. aprila dalje gledat listo k županu, kjer bodo vse liste na vpogled. Vseh naših pristašev dolžnost je, da gredo 3. maja na volišče, ki bo pri vsakem županu in da pouče vse svoje vasčane o važnosti občinskih volitev. Vsi na delo in občine pridejo v prave roke.

SELA PRI KAMNIKU.

Na velikonočni ponedeljek je nenadoma umrl Jakob Suštar, čevljar v Rušični, v desetih minutah je bil zdrav in mrtel. Bil je član K. Z. in vnet pristaša S. L. S. Naj v miru počiva! — Na Marijin praznik 4. t. m. je K. Z. sestavljala kandidatno listo. Prišlo je tudi par samostojnih in en komunist v nadi, da jih bomo kandidirali v listi K. Z. Ko jim je pa predsednik K. Z. odločno povedal, da ne morejo biti kandidati na listi K. Z., ker zoper njo smerom rujejo, so uprizorili kraval, šli nato v gostilno in tam končali z nožem. Vsak piti se pozna po perju, samostojni pa po nožeh.

KOSTANJEVICA — KRŠKO.

Okrajna K. Z. je 4. aprila pred cerkvijo M. B. Dobrega sveta v Kostanjevici priredila II. kmetški tabor za krško dolino, ki se ga je udeležila več tisoč broječa množica iz cele okolice. — Po 9. uri je tabor otvoril župan Celarič. Pod predsedstvom okrajnega načelnika Kuntariča je govoril poslanec Sušnik nad podružno uro o delovanju konstituantne, o težkem, pa odločnem boju poslancev SLS za pravice slovenskega kmetškega ljudstva, o nasilstvu vladajočih strank in o izdajstvu z njimi zvezanih samostojnežev. Pojasnil je tudi posamezne točke programa SLS. — Množica je z živahnim zanimanjem in s pritrdjevanjem pokazala, da poslanec govori ljudstvu iz srca. Tudi precej številni samostojneži si niso upali nič ugovarjati, pač pa so mnogi izmed njih tekom zborovanja molče odšli. Nastopili so še nekateri drugi govorniki in ena žena. — Soglasno so se sprejele važne resolucije. Istotako soglasno in z velikim odobravanjem je tabor izrekel zaupnico poslancu Sušniku in celemu Jugoslovanskemu klubu, s poudarkom, da je ljudska

stranka edina prava zastopnica slovenskega ljudstva. Čula pa se je težka obsodba nad Samostojno kmetško stranko, ki je z lažljivimi obljubami pri zadnjih volitvah pridobila precej kmetških glasov, po volitvah pa je kmetške koristi sramotno izdala. — Mnogim so se ta dan oči odprle do dobrega in razšli smo se s trdnim sklepom, da se nikdar več ne damo liberalnim agitatorjem preslepiti, pa naj približajo pod kakršnimkoli imenom in s kakršnimi koli obljubami.

Razgled po svetu.

ANGLEŠKO DELAVSVO SE STRAJKA.

Na Angleškem se stavka rudarjev še vedno nadaljuje. Vlada je skušala posredovati med lastniki rudnikov in delavci, pa brez uspeha, ker zastopniki delavcev sploh niso hoteli priti na pogajanja. Prišli pa zato niso, ker je vlada držala s posestniki rudnikov. Vlada je nato odpovedala vsako posredovanje. Kralj je odredil mobilizacijo armade, ker se boje velikih nemirov. Delavci groze s splošno stavko, a jo odlašajo od dne do dne. Najbrže se ne čutijo še dovolj močne. Anglija ima od te stavke milijonsko škodo in tudi njen ugled trpi pred svetom.

LJENIN PRIHAJA DO NASIH NAZOROV.

Ruski Ljening prihaja do spoznanja. Vidi, da so bili njegovi načrti preneumni, da bi jih mogel popolnoma izvesti. Da bi bilo vse vseh in nobenega nič, to je nemogoče. Kdo bo pa potem delal, če bo imel le eno ravno toliko kot tisti, ki pridno dela? Tako je bilo tudi na Ruskem. Kmetje niso hoteli delati, ljudje pa niso imeli jesti. Zato so sedaj v Rusiji sklenili, da ostane zemlja in to, kar pridelajo kmetje, last kmetov. Ljening je tudi dejal, da je kmet poglaviti steber v državi. Dolgo je bilo treba, da je prišel do tega spoznanja. — Poroča se tudi o večjih kmetških vstajah po Ukrajini in Sibiriji.

BOJI MED GRKI IN TURKI.

Grki se še vedno umikajo pred turškimi četami. Vsled večnih porazov je morala prejšnja vlada, ki je vojsko začela, odstopiti. Sestavili so že novo. Kralj Konstantin namerava odpotovati na fronto. Zadnje dni so menda že tudi Grki enkrat porazili Turke ter ujeli 6000 mož.

AVSTRIJCI HOČEJO K NEMCEM.

Gibanje za pridružitve k Nemčiji je čimdalje bolj živahno. Francija je zato zagrozila, da ustavi vse delovanje za njeno gospodarsko povzdigo, če tega gibanja Nemška Avstrija ne zatire. Tej grožnji sta se pridružili tudi Italija in Anglija. Seveda pa bo težko kaj uspeša. Na Tirolskem so namreč 24. aprila že volitve za priklopitev k Nemčiji. — V mestu St. Pölten so začela misijona tamošnji komunisti z vpitjem in kričanjem in grožnjami med pridigo prisilili misijonarja, da je moral s prižnice. Potem pa še praviro ti ljudje, da niso proti veri.

OSTALE DRŽAVE.

V Istri italijanski fašisti preganjajo Slovence in Hrvate. Naši poslanci so zato od vlade zahtevali odločnih korakov, a vlada raje sklepa z Italijo prijateljske trgovinske pogodbe, kot pa da se potegne za naše ljudi. — Na Mažarskem je radi Karlovega potovanja nastala ministrska kriza. Praviro da bo tudi sedanjí parlament razpuščen. — Poljska je sklenila z Rusijo mir in vojske pošila domov. — Amerika je dala vedeti radi spora med Nemčijo in zmagovalci, da ne bo mirno gledala, če bo kaka vlesila zopet začela vojsko. Kdor bo prvi udaril, zoper tistega bo šla Amerika. — Na Japonskem je bilo ljudsko štetje. Vseh državljanov je 7 milijonov. Torej jih je 27 milijonov več, kakor jih je pa bilo v bivši Avstriji.

Sirom domovine.

BREZMEJNA SAMOSTOJNA SUROVOST.

IZ SMIHLELA PRI NOVM MESTU.

Povesnica naše fare nam nudi vsak dan temnejšo stran. S samostojnostjo se je naselila pe naših hišah, med naše meje sirovost, podivjanost, bagekietje, brezbožnost itd. V dokaz, da ne pretiravamo, naj služi še malo treznim ljudem samo naslednje:

V ponedeljek, dne 11. t. m. ob 7. uri zvečer je imel odbor tukajšnjega orliškega kroška svoje seje ob navzočnosti ss. predsednice in načelnice prejšnji dan ustanovljenega orliškega odbora v Prečeti. Istotako je obiskal g. kaplana g. Munda iz Novega mesta, ki sta kot gostja prisostvovala seji. Okrog 8. ure pa prirobanti in res samostojno udere med preplašene dekleta znani samostojni orjak Marolt iz Skranje s gorjato v roki. Začel se je pridušati, vpiti, razgrajati, sploh, odprl je pred nami vse bogate zaloge samostojne surovosti. Planil je med dekleta, naj se pobere ven, rjovel, da je kaplanja last samostojnih, ne pa starjevc, psoval duhovnike s zapeljivci mladine, pohujšljivci, obetal, da bodo sedaj samostojni pometli s farji, ker so fantje prezani. Skoro pol ure je bral svoj samostojni evanجيل. Slednji je pograbil g. kaplana in g. Munda, hoteč ju iztirati iz lastnega stanovanja, kjer nimajo po njegovem mnenju nič opraviti, pri čemer je prizadel g. kaplana poškodbo na roki. g. Munda pa je dočela raztrgal površnik. Končno je poštena dekleta pospravil s »vinnjamic ter s pretnjo, da ga spodaj čakajo še drugi, s katerimi bo še prišel, smagloslavno odkorakal po stopnicah.

Radi bi navedli vse, kar je izustil ta samostojni moškar, pa moralnemu človeku se gnjus, napisati to, kar smatra samostojni Marolt za moštost. Naj javnost sama sodi in obsodi to barbarstvo, ki postavlja naše ljudstvo na stopnjo kulture afriških divjakov, ki vedo samo toliko dostojnosti, kolikor jih useti lastni življenjski nagon in življenje v pustini. Na napade smo sicer pripravljeni, a tudi branili se bomo človeku dostojno. Bodo morali pač uvideti tudi samostojni gospodje kmetje, da je doba pesti in nadvlade močnejšega nad slabijim minila. Radovedni smo le, če bo g. Marolt tudi pri sodišču nastopal s takim pogumom, kot je napram 9 dekletom in slabotnemu duhovniku. Vsekakor mu bodo nekoliko odstrigli od njegove prevelike samostojnosti. — Ena navzočih.

VOLIVNO GIBANJE NA RAKI.

Stojimo pred občinskimi volitvami. Liberalci se že nad leto dni pripravljajo za ta čas. Mobilizirali hočejo celo faro pod svoj slabo-stopni prapor. Ti ljudje mislijo v svoji bujni domišljiji, češ kdo pa je drugi, če ne mi v to poklicani, da gospodarimo v občini. Može in fantje, ali boste volili s stranko, ki je nas vse slovenske kmetje prodala belgrajskemu centralizmu. Volite torej listo naše stranke, ki stoji na krščanskih načelih in ima blagor ljudstva za svoj cilj. In to je edino Slovenska ljudska stranka. V vaših rokah je torej bodočnost šestih let. Ali izročite občino krščanskim možem ali pa svobododomelcem. Ne dajte se premotiti sladkim in omamnimi besedam, ki vam jih bo na srce govoril — kot namreč pri zadnjih volitvah — predčni svobododomelci šri-bar. Pa mi bomo nastopili, naredili bomo tudi šhod itd., vpije šri-bar. Ta človek, ki je v raški šoli izdelal svoje študije in jih potem pri Naršeku izpopolnil, je res več kot predzren. V minulih letih so mu vedno trgli žepe najpodlejši liberalni časopisi, »Slovenski dom«, »Narod« itd., iz katerih je srebral dušno hrano. Človek, ki sam sebe ne more prehaliti, kako je izobražen, nam že preseda. — Samostojni so uvrstili na svojo kandidatno listo same stare zagrizene liberalce. Baše imajo zraven tudi par temnih elementov, mož žalostnih spominov. V slučaju, da bi zmogli ti ljudje, nas bodo ob prvi priliki oskubili, kakor so to naredili njihovi poslanci samostojneži. Potem bi se šele Narškov stric iz nas kmetov norce brili, kar je njihova najljubša zabava. Može in fantje, ki količkaj krščansko mislite, pa tudi vi, ki ste

se zadnjič dali zapeljati krivim prerokom, 4. maja vsi na volišče in spustite kroglico v skrinjico S. L. S., ki že nad 30 let ščiti kmetijske koristi. Kakor stranka tako bodo tudi krščanski možje pri občini gledali na vaš blagor. To vedite, da kdor nima vesti, misli, da lahko dela, kar hoče in ne bo gledal na svojega bližnjega

SAMOSTOJNEŽI V ŠT. PETRU.

Komaj so se napovedale občinske volitve, so zastavonoše naših samostojnežev začeli svojo staro pesem. In ta pesem ni lepa. Grda je, polna surovosti, laži, sramotenja in zbada-nja... Svoje pristaše šolajo za take nečedne reči največ po zidanicah. Naše samostojne najbolj jezi, da so s svojo nerodnostjo naprtli župljanom dobrih 50 tisoč kron občinskih doklad v zadevi farnega pokopališča. Zdaj bi se radi naredili pred ljudmi lepe in posnemajo tistega uzmoviča, ki je sam kradel, nato pa zbežal in vpil: »Primitite tatni! Pa kar je, jel Otroci že vedo, da so nagajivi samostojni zakrivilili fari to ogromno breme. Pri izbiri voditeljev nimajo naši samostojni pravi nič sreče. Skoraj vsake kvatre imajo drugega. Zadnje dni so dobili novega poglavarja. To je domači gos-pod nadučitelj, ki je od Slomškove zveze srečno priromal v tabor kulturnobojnih samo-stopnežev. Kdo bi se ne smejal! Vedno vpijejo: »Kmetje hočemo biti sami za-se. Pustite nas!« Kaj pa nadučitelj: je ta tudi kmet? In tega imate zdaj za svojega vodnika, njega boste volili v občinski odbor, on je pooblaščenec za vašo kandidatno listo! Nekateri vedo celo po-vedati, da bi ga samostojni radi napravili za župana, če zmaga. Bomo videli, kaj bo reklo ljudstvo tistim, ki se hočejo »kmetje igrati«. Ali mislite, da so naši ljudje že pozabili, koliko bridkih ur je že napravil naš gos-pod nadučitelj staršem in otrokom? Zoper nobenega učitelja v novomeški okolici ni toliko pritožb, kakor zoper šentpeterskega, in tega moža hočete vi spraviti v občinski zastop! Od njega se daste vi samostojneži voditi! Ste vi kaki kmetje?!

PO POZARU V KNEŽJI VASL

Poročal je že »Domoljub« o naših pogorelih v Knežji vasl. Pogorišče hodijo ogledovat od vseh strani in vsakdo pravi, da takega pogorišča še ni videl, da bi ne bilo par nič ostalo. Nizko cenjena škoda znaša dva milijona dvestotisoč kron. Kako je bilo obupno, ko je stal zvečer na pogorišču gospodar z 10 otroki, ko ni prav ničesar rešil in ni vedel kam iti! Sedaj vas zopet vstaja iz razvalin. Hvala Bogu, našlo se je veliko dobrotnikov. Koliko so darovali domači farani, koliko jim navozili raznega blaga! Malokje so ljudje tako usmiljeni. Tudi Trebanjci so se dobro izkazali in pomagali in še pomagajo, kjer morejo. Tudi vlada in deželni predsednik dr. Baltič osebno grede na roko, kar morejo. Vsa čast jim! Tvrška Polak je obljubila vsakemu po en par čevljev. Lesna trgovina Javornik, po domače »Stajerc« iz Zaline je darovala dva vagona desk in jih deloma tudi sama pripeljala sem. Obljubljena sta dva avtomobila za prevažanje peštra. Najbolj bo trda za opeko, apno in denar za plačanje delavcev. Ko bi se še našel kdo, ki bi se usmilil cerkve in napravil streho, da se ne bo ob deževju porušila in pa oskrbel zvon, ki se je stopil ob hudi vročini; ljudje ga hudo pogrešajo.

NAJLEPSA KANDIDATNA LISTA.

CERKLJE PRI KRANJU.

Pogljote naše liberalce, ki so podpisali liberalno kandidatno listo za občinske volitve! V Cerkljah: falirani Avmanov študent, birt Janče, Ivan Kern, Slugovec dva tesarja, oče in sin, ledarjev oča in pomočnik Bogataj, Brbotov Tone, godce Jerč, Loharjev Joža, žnidar Stular, ki se pri nas nima domovinske pravice, Gaber, Borštink in Pavleto Vinko. V Poženku: Plegar, Piher in kolar Janče; na Zg. Berniku: Matjaž, Kobalec, stari Babič in Nagoretov tesar Joža. Na Sp. Berniku: Barle in Močnikov mlinar; v Gradu: Jasbec in Vahtar, Habiščeva dva fanta, mlinar Kropivnikov Janez, Rumečev fant in Afrinov oča. V Dvorjah: Cot, mizar Florijan in tesar Pavle; Slugovec iz Stefane gore in Viženski bajtar. V Črnačevku stari Zorman in tesar Polajnar; iz Police pa tisti Roban, ki je pri zadnjih volitvah govoril: »Te je dobro, da

nihče ne ve, kam kdo kroglice spusti!« Zdaj pa že vemo, kam je boste spustili. 15 kandidatov, najbolj uglednih mož iz Cerklj samih, — iz Piate, Smarina, Vasec in Stiške vasi pa nobenega. — Podpise sta pobirala Avmanov študent in tisti mali učitelj, ki ustanavlja nepolitična pevška društva. V Dvorjah sta ta dva fanta precej s silo zahtevala podpisov, ker jima je že trda šla, toda naši kmetje so pokazali, da se od takih ljudi ne bodo dali ne voditi in ne voliti. Volni dobičkar Ledrar je vedel povedati, da bodo manjši davki, če sestavijo cerkljanski liberalci svojo listo. Kdo vas bo pa volil? Na dan volitve bomo pokazali, komu zapamemo, ali poštenim možem, ki smo si jih sami po vaseh izbrali, ali faliranim študentom, ki žive od miloščine predobrih sorodnikov!

IZ SV. KRIŽA PRI LITJI.

Gospa Mici Majcenova nas prosi, naj objavimo, da ni bila še nikoli pri Sv. Križu pri Litji, njen mož pa pred enim letom in sato nista mogla piti po zidanicah. Toliko s ozirom na dopis v zadnjem »Domoljubu«.

KRŠKOPOLJSKI NOVIČAR.

V Krški vasi pri Brežicah je umrla g. Frančiška Jesenovecova, soproga državnega čestarja. Od kar sta ji padla v svetovni vojni oba sinova, je vidno hiral. Pokoj njeni duši! — V Cerkljah pri Krškem se je 10. aprila t. l. poročila pos. hči gđe. Mici Marinkova s g. nadgeometrom I. Juranom iz Maribora. Obilo sreče! — Sretokriški Orli in Orlice so priredili v nedeljo popoldne 10. aprila v Buševčvsi telovadno akademijo s petjem, deklamacijo in govori. Nastopil je tudi deški in dekliški naraščaj. Samoebsci je umevno, da križevski Sokoli niso mogli satajiti svoje surovosti napram pošten mladini. — Sadno drevje je v najlepšem cvetju. Bojimo se pa nesreče, ker je začelo v nedeljo 17. aprila snežiti. — Cerkljanski samostojneži so kaj malo samostojni. Za občinske volitve jim je prišel pomagat sam socialdemokratski poslanec, ki je priredil šoda v cerkljanskem »Belgradu« in pri Skopiskem Markotu. Da, da! V sill je hudir tudi kebre!

Tedenske novice.

Politične.

p Razpad Samostojne. »Slovenski Gos-podar« priobčuje naslednjo izjavo: Janez Minih, župan občine Selci (Sv. Rupert v Slov. goricah), Sušnik Alojzij in Tomažič Janez izjavljamo, da izstopamo iz Samostojne kmetijske stranke, katere somišljeniki smo bili v zmoti. Odslej ostanemo zvesti naši Slovenski Kmetijski Zvezi.

p 120 milijonov kron je doslej izdala naša vlada podpore ruskim beguncem. Zdi se nam pa, da bi morale biti naše vdove in sirote ter invalidi naši vladi bližji kot ruski begunci.

p Vladna večina se krha. Muslimanskim veleposestnikom iz Srbije se cedijo sline po milijardah, ki jih bodo dobili njihovi tovariši iz Bosne. Zato zahtevajo od vlade, da tudi njim odkaže nekaj stotin milijonov iz žepov jugoslovanskega kmeta, ker pa se vlada radi velikanskega razburjenja, ki vlada v javnosti že zaradi prve milijarde, tega ne upa kar kratkomočno obljubiti, so muslimanski poslanci iz Srbije izstopili iz muslimanskega kluba ter osnovali lasten klub.

p Kako agitirajo! — V Ratečah na Gorenjskem je žagar — neki Kavelar —, ki je hud nasprotnik duhoynikov. Ta dela za samostojne na ta način, da žuga kmetom, da jim ne bo žal, če ne volijo z njim. Ker ima v kraju samo on žago, hoče ljudi pri-

siliti, da volijo proti svojemu prepričanju. Vprašamo oblasti, ali smo res že tako brezpravní, da sme samostojnež delati proti paragrafom, ki govorijo o svobodi volitev. Priče na razpolago.

Domače novice.

d Umrl je v Ljubljani v frančiškanskem samostanu P. Rajnerij Kokalj v starosti 81 let. N. v m. p.

d Umrl je v Ljubljani bogoslovec Stanko Repnik. Čez tri mesece bi imel darovati prvo daritev, pa je sedaj daroval svoje mlado življenje na Gospodov oltar.

d Shod. V nedeljo, 24. aprila t. l., bo v Preserju shod. Udeležite se ga v obilnem številu.

d Ali je to potrebno? Piše se nam: V litjskem okraju imamo poostren pasji kontumac. Ukazano je: psi morajo biti priklenjeni, biti pod nadzorstvom, če to ne, pa morajo imeti nagobčnike ali morajo biti zaprti. Steklost je nekaj strašnega; prav je, da se zabranjuje. Ampak isto zabranjevati tako, kakor se dela v občini Trebeljevo od strani konjačev in žandarjev, je pa nepotrebno. Pride konjač, pa vzame psa, ki je bil privezan, imel nagobčnik in bil ograjen, torej zavarovan še bolj kot veli predpis. Lastnik psa mu ugovarja, a konjač ga hoče streljati. Pride žandar, poišče psa, ki je privezan pod nadzorstvom zanesljive osebe, in ga naznani, gre dalje, vidi psa enako privezanega pa brez nagobčnika, pa ga ne naznani, gre dalje, pes pospravi svoje kosilo, privezan je, seveda brez nagobčnika; naznani ga, sosed ima tudi psa samo privezanega, in zopet ga ne naznani. Posledica: naznanjeni dobe od glavarstva odlok, plačaj 5 kron kazni in prinesi kolek za 20 K. Noben ugovor nič ne velja, glavar le veli: če žandar ni prav naredil, pa ga tožite, toda kupite toliko in toliko velik kolek. Ukaže se zopet: 17. maja 1921 morajo vsem psom viseti na vratu znamke itd. To je šikaniranje ljudstva, to je netivo za razburjenje in sovraštvo proti uradom, to je sad centralizma. O ti blaženi centralizem, kako nas osrečuješ! Vprašamo, ali je to prav, ali ni v vsem tem nekaj nevarnega za obstoj države?

k Koroški Slovenec. Na Dunaju je pod naštetimi neprilikami pričel izhajati »Koroški Slovenec«, ki je koroškim Slovencem tako potreben, da bi ga morali ustanoviti, če že tega ne bi bili storili nekateri koroški rodoljubi. Posebno Korošcem, ki so v Jugoslaviji, list priporočamo. Naroča se: Koroški Slovenec, Lidova knjihtiskarna, Wien V., Margaretenplatz 7. Stane za Jugoslavijo letno 15 din., polletno 8 din. Izhaja vsako sredo.

d Vojaško pismo. Ob priliki volitev občinskih v naši domovini želimo Vaši stranki edini uspeh, ki se edina poteguje za nas zatirance po Makedoniji, kjer nas vse sovraži. Upamo, da bode slovenski kmet, katerega sinove je poglajal Žerjavov-Pučlev centralizem v smrt — pokazal zaupanje edini stranki, ki se zavzema energično in povsod za slovensko ljudstvo to je stranka Kmečke zveze. Ko nas puste iz klešč — osvetimo se nad presamostojnim izdajalskim početjem Pučlevim s tem, da povečmo na ves glas, kako nam gre na jugu. Komur so marj njegovi sinovi, naj glasuje za

Kmečko zvezo. — Sprejmite gospod urednik najiskrenejše pozdrave iz najjužnejših krajev naše mile nam otačbine. Pozdrav C. S., — sedaj kot vojak v Makedoniji.

d Čemu imamo občinske agrarne odbore? K dopisu, ki smo ga pod tem naslovom priobčili v zadnjem »Domoljubu« se nam pošilja sledeče pojasnilo. Ker ne maramo nikomur delati krivice, zato ga priobčujemo.

> Veleposestvo ge. Trškanove, katero se nahaja v »Koških Poljanah«, občina Trebeljevo, in katero je podedovala po očetu, meri 115 ha gozdov in 15 ha njiv in travnikov, poslednje obdeluje ga. Trškanovala sama ter vse prideleke v njenem lastnem gospodarstvu uporabi; nekaj malega ima pa v najemu njen sosed zato, da v njeni nenavzočnosti pazi na posestvo ter sem ter tje kaj malega pomaga.

G. dopisnik tega članka najbrž ne ve, da mora v Sloveniji tako gozdno posestvo meriti najmanj čez 200 ha, da pride do razdelitve, jasno je torej, da ima ga. Trškanovala, ki ima skupno le 130 ha, popolno in tudi upravičeno pravico, se braniti. Priporočamo pa g. dopisniku, da se bolj zanima za veleposestvo grofa Apfaltern v Grmačah, katero meri čez 1000 hektarjev in naj ne dela pa krivice ge. Trškanovali, ki ni nikaka liberalka, ampak se je za svojo pravico potegnila.

d Pravoslavno cerkev bodo zidali v Ljubljani.

p Neveljavne znamke. S 16. aprilom so izgubile veljavnost poštne znamke ljubljanske izdaje (suženj, ki je zdrobil verige) in so veljavne samo znamke s sliko regenta Aleksandra, kralja Petra in invalidske znamke.

d Gledališka predstava pred gledališčem. Ljubljanski operni pevec Kovač je zelo ponosen na svoj tenor. Domišlja si tudi, da je njegovo petje in igranje tako vzvišeno, da se ga ne sme dotakniti nobena kritikova sodba. Toda skladatelj-umetnik Kogoj ni teh misli in pravi, da je treba tudi takrat resnico govoriti, kadar tenorist Kovač v gledališču poje. In to resnico mu je Kogoj tudi povedal kot kritik v »Slovenec«. Operni pevec je bil raditega močno užaljen in ker sodišče ne more odločevati, ali Kovač lepo poje in igra ali ne, je hotel g. Kovač vsaj to doseči, da sodišče odloči, ali je g. operni pevec dovolj korajžen in močen. In to se mu je posrečilo. Pred gledališčem je napadel g. Kogoj, ta se je nekaj časa umikal razjarjenemu umetniku-pevcu, ker pa je le šilil vanj, se je moral g. Kogoj braniti, kar seveda ni šlo brez hudih bojov. Sodišče bo zdaj imelo priliko izreči svoje priznanje g. Kovaču če ne že zaradi njegovega tenorja, pa vsaj zaradi njegove moči. Seveda bo g. Kovač rad plačal par tisočakov, ki mu jih bo sodišče za to priznanje naložilo.

d Naval na ljubljansko bolnico. V marcu je bilo sprejetih v bolnico 1084 oseb, med temi 67 porodnic. Od novega leta do konca marca je bilo v bolnišnico sprejetih 2683 bolnikov in 219 porodnic, skupaj 2092 osebi. Vsekakor bi bilo umestno, da bi ljudje iz štajerske posečali štajerske bolnice v Mariboru, Celju, Slov. Gradcu, Ormožu, Ptuj, Brežicah itd. Dogaja se, kakor smo zvedeli, da pridejo ljudje za navadne lahke bolezni iz Maribora ali Celja v Ljubljano. S tem so združeni tudi veliki

stroški, imajo pa bolnico v lastnem kraju. Vse bolnice v Sloveniji bo treba pač povečati, ker baje povsod manjka prostora. Za sprejem v bolnico je potreba od županstva razkaznice ali domovnice, da se izkaže domovinska občina. Ljudstvo iz dežele sili v nedeljah v bolnico, čeravno je na tabli v bolnici napisano, da se ne sprejemajo (razen nezdov). Upoštevajte to! Največ bolnikov hodi v bolnico ob ponedeljkih, najmanj v petkih. Zato je priporočljivo, naj se ne podajo na pot vsi ob ponedeljkih. Kdor hoče priti hitro na vrsto, je priporočljivo priti jutraj v bolnico in ne proti večerul. Po noči se ne sprejema (razen poškodb).

d Dol pri Ljubljani. Naše poročilo, da je socialno skrbstvo postavilo za Dol pri Ljubljani stanovanjsko komisijo, ki je rekvirirala prostore izobraževalnega društva, je v toliko zmotna, da se to ni zgodilo v Dolu pri Ljubljani, temveč v Dolu pri Hrastniku, kar tem potom popravljamo.

d Udom Marijinih družb ljubljanskih na znanje. Skupni shod ljubljanskih Marijinih družb v stolnici ne bo 1. nedeljo maja, ampak binkoštni ponedeljek ob 5. uri popoldne.

d Romarski shodi v Poljanski dolini bodo letos: pri Sv. Volbenku 24. aprila, na Malenskem vrhu 1. maja, na Bukovem vrhu pa 8. maja. Drugi ostanejo kakor po navadi. — Plesi so vselej prepovedani. — Cerkevno predstojništvo.

d Dijaška kongregacija (Mar. družba) v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu uprizeri v nedeljo 24. t. m. ob pol treh popoldne Schillerjevo dramo v petih dejanjih »Wilhelm Tell« (priredil I. Sadar). Med odmori igra domači orkester pod vodstvom g. prof. V. Hybaška. — Konča se okoli šestih: zveza vlakov ugodna na Gorenjsko in proti Ljubljani. Vabimo!

d Zagorje ob Savi. Prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m., bo ob pol 4. uri popoldne v dvorani Zadruga doma aktualno predavanje s skriptičnimi slikami »Kulturni boj v prvih treh stoletjih krščanstva«. Vabimo.

d Za slepe. V Zagorju ob Savi in okolici je nabral prijatelj našega društva znesek 842 kron, za kar se najljudneje zahvalujemo. Posnemajmo to plemenito delo in se vedno spominjajmo slepih, ki so najpotrebnejši podpor. — Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

d Smrtna nesreča pri oranju. Pri oranju na polju se je Josipu Trčku iz Žažarja splasil konj. Pod plug je padla njegova 14-letna hči Marjanca in se tako zelo poškodovala, da je podlegla ranam.

d Požar na Veliki Ajdni. V torek dne 12. aprila je začel krog 11. ure goreti gozd na Veliki Ajdni, t. j. na hribu nekako v sredi med Mostami in Potoki v občini Breznica na Gorenjskem. Gasilnj. društvi z Breznice in Save sta omejili požar. Pomagalo jim je tudi veliko drugih ljudi iz bližnjih vasi. Požar je prenehal šele ponoči. Škoda je velika, ker so večini posestnikov uničeni gozdovi za veliko let.

d Gozdni požari v moravški okolici. Dne 11. t. m. je v Hribih pri Moravčah pričel goreti gozd Terezije Kunaver iz Tustanja. Domačini so požar hitro zadušili. Lesnemu trgovcu Antonu Cerarju iz Studenčič je povzročil požar 1000 kron škodo. — V gozdu Štancelaze pri Drtiji je izbruhnil gozdni požar 10. t. m. ob pol 11. uri. Gorelo je še tudi drugi dan. Razširil se je na 10 johov široko. Požar je oškodoval posestnike Janeza Smrkola, Apolonijo Rotar in Tomaža Ušniča iz Ušeniča.

— Fantovska vojna v Senčurju. V Bohinjevi gostilni v Senčurju so fantje zvečer pili; ob 10. uri so se pričeli prepirati in pretepati. Eden je ugasnil luč in v temi je bil zaboden v trebuh France Kralj (Miškov), v hrbet pa France Okorn (Jarčev). Boj se je nadaljeval v kuhinji, v kateri je bil do nezvesti pretepen Viktor Rozman iz Sv. Valburge. Ranjeni so bili Alojzij Babič in Anton Štefe iz Senčurja in Jože Oblak iz Trboja. Gostinčarju so v boju pobili veliko posode in polomili več stolov. Starši, pošiljajte svoje fante že zgodaj v društvo in vpišite ga v Orla, da vam v slabi družini in v oštariji ne podivja!

d Naš listek. Zaradi nenadno nastalih ovir smo morali nadaljevanje listka »Duhovnik s krvavo suknjo« opustiti.

d Izgubljena je bila v nedeljo dne 3. aprila na pešpoti proti Brezjam (Mariji Pomagaj) rjava listnica z razno vsebino in srednjo vsoto denarja. Najditelja se prosi, da sporoči na naslov, ki se nahaja v listnici.

Iz naših društev.

ŠMIEL PRI ŽUŽEMBERKU.

Na Velikonočni ponedeljek je vprizorila rukajšna Dekliška Marijina družba lepo igro iz rimskih časov »Večna mladost in večna lepota«. Predstava je bila nad vse dobro obiskana, vendar ni odnesla vtisa, kakršnega smo pričakovali kljub krasnim rimskim oblekam, kakršnih Šmiel še ni videl. Vzrokov je več, med njimi gotovo izmed glavnih ta, da ni moglo dobiti primerne prostora, pa tudi, da je bila igra tako za šmielski oder kakor za občinstvo pretežka. Priznati pa je treba, da so pokazala dekleta veliko pridnosti in dovolj naravnih darov in bodo z vso dosegla lahko lepih uspehov. — Nad vse lepa je bila v Šmielu Bela nedelja. Žužemberško Orlovsko okrožje je namreč priredilo zelo uspel izlet v Šmiel. Bilo je zares veselje gledati, ko je nad 130 Orlov v rdečih srajcah prikorakalo z godbo na čelu. Po litanijah so priredili favno telovadbo na pripravnem trgu pred cerkvijo, katero je vse občinstvo z začudenjem spremljalo. Zatem je otvoril brat Žitnik kratko zborovanje, g. svetnik Kmet je v imenu Šmielcev pozdravil dole goste, nato pa je brat Košiček v lepem govoru očrtal pomen Orla za kmetškega fanta; govoru je občinstvo pazljivo in z navdušenjem sledilo. Za sklep so vprizorili domači fantje »Tri tičke«, ki so se jim zares posrečili. Žal, da moram omeniti še dogodek, ki je edini poskusil nekoliko motiti izborna razpoloženja člega dne; dogodek dobro osvetljuje brezprimerno snovost in osemogletno sovrašтво gotovih ljudi do vsega, kar je lenega in koristnega. Ko so namreč odhajali Orlji, je nenadoma priletel iz podstrešja curek vode, ki je zadel zadnji dve vrsti naraščaja — kakor v zahvalo ravno onim, ki so vzbudili s svojim nastopom največ pozornosti in največ odobravanja. Z veseljem moram seveda omeniti, da tega ni storil morda kak domačin, ampak gotov najeti hlapec žužemberških bogatašev, ki se boje, ko ljudstvo vstaja in jih boče soditi in obsoditi; varuštvo, katero so namreč do sedaj vršili posebno nad Šmielci, (im je naloženo; le pomislite Šmielci, če ni res tako? Razveseljivo je, da so se nad tem zgržali celo šmielski prijatelji onih Žužemberčanov, katere so bili sicer zaenkrat preslenili, toda Šmiel se spregleduje, tudi »v hribih se dela dan« in njihove črne nakaze prikažejo dan za dnem bolj na svetlo.

CITALNICA ZA KAMNIŠKO DEKANIJO.

Nad vrati v pritličju »Kamniškega doma«, obrnjenimi na prostorni Glavni trg, se je pojavila zelena deska s belim napisom: »Citalnica S. K. S. Z.« Tukajšnji dekanjski odbor S. K. S. Z. je dotični, dokaj zanemarjeni prostor a velikimi

stroški spremenil v prav prijazno bralno sobo, jo opremil s primerno notranjo opravo in jo izročil prave izobrazbe željnim ljudem dobre volje v uporabo. Namenjena je ta čitalnica domačinom in okoličanom, ki prihajajo v petek in svenek v obilnem številu v Kamnik. Odprta bo od nedelje 24. t. m. dalje vsak dan od jutra do noči. Na razpolaganje bo okoli 50 časopisov, religiozne, splošno poučne, leposlovne, strokovne, gospodarske, politične vsebine. Obiskovalci čitalnice imajo samo to obveznost, da uporabljajo prostore tako, kakor zahteva namen stvari same. Držati se morajo točno čitalniškega reda, ki je v njej dovolj očitno razglašen. Vabimo vse prijatelje, zlasti člane naših organizacij, da to velepomembno kulturno napravo prav pridno uporabljajo.

SOSTRSKI ORLI NA PREŽGANJEM.

V nedeljo 10. aprila so napravili sostrski Orli in Orlice k nam izlet. Napravili so nam obilno veselje. Govorili in deklamirali ter dva šaljiva prizora, potem telovadba Orlov in Orlic nam priča o velikem pomenu orlovstva. Mladina, vsa v orlovske vrste. Tam je mesto zanjol Kaj pa mi Prežganjci ali ne zapluje tudi med nami Orel? Bojzavljenci se bodo skрили, poštene fante pa stopili skupaj in Orel bo gotov. Korajža in odločnost mora veljati, pa gre, četudi bodo kraguljčki hoteli kaj kaziti. Pripravljamo se za zgradbo »Doma«. Farani le pridno pomagajte pri delu!

ORLICE V PREČNI PRI NOvem MESTU.

Velevažen je bil dan 10. aprila za dekleta prečinske župnije. Orlovska zastava, ki plapolala zmagonosno čez celo Slovenijo, je pridobila ta dan tudi v tej fari novih sobojevnic.

Ustanovil se je orliški krožek. Zborovanje je vodila predsednica s. Turkova. Govorili so: v imenu šmielskih Orlic, ki so se udeležile zborovanja v krajih, s. Matohova, br. dr. Česnik, br. prof. Gorjanec. V imenu šmielskih bratov Orlov je nastopil br. Gornik, v imenu novo-meškega okrožja je pozdravil nove sestre br. Munda. — Zborovanju je sledila telovadba šmielskega krožka, ki je žel pod vodstvom s. Perkove burno pohvalo. Tudi dijaški Orel iz Novega mesta se je dobro izkazal. Z orlovsko himno je bila lepa slavnost naidebnih prečinskih deklet zaključena. — Sestre, le korajžno naprej po začrtani poti preko vseh polen, ki od naših nasprotnikov gotovo ne bodo izostala. — Zeleti bi še bilo, da bi toplo pomladno solnce zbudilo iz spanja tudi orlovski odsek k delu in novemu življenju. — Bog živ!

ORLOVSKI ODSEK JARENINA.

Dolgo časa molčimo, a delujemo tiho in vztrajno. Znamenit dan v zgodovini našega Orla je bil praznik sv. Jožeta. Ta dan so pristopili bratje k skupnemu sv. obhajilu med cv. mašo. Pri sv. maši sta stregla brata načelnik Franc Knapuš in član Franc Fleiter, kar je napravilo zelo lep vtis. Na belo nedeljo pa so bratje skupno s sestrami Orlicami priredili dve igri. Orlice so vprizorile igro: »Jesa nad petelinom in kesc. Nastopile so še le prvič, a so svojo nalogo dobro izvršile. Temu je sledila najdičnejša točka: »Predicec izvedle so jih sestre Orlice s splošnim odobravanjem. Nato so vprizorili bratje, šaljivo burko »Dva gluha, ki je nudila gledalcem veliko smeha. Da to je sad dobre in edine prave izobrazbe! Mi pa, ki smo jih ta dan videli, jih ne bomo obžalovali, temveč posnemali. Bog živi! — Gledalec.

Gospodarski obzornik.

Žitni trg.

Položaj na trgu z žitom je stal tudi v preteklem tednu nespremenjen. Pridelovalci kakor tudi trgovci so čakali, da se prepev izvoza ukine. Iz Belgrada prihajajo v tem oziru vesti, da se zopet upeljejo izvoznice t. j., da bo protekcija igrala zopet svojo umazano vlogo. Upanje je, da se to ne bo zgodilo, pač pa da se bo, ker je nastopilo po celi državi deževno vreme, dovolil ponovno izvoz žita iz naše države. Gotovo pa je, da se bodo cene našemu žitu izenačile s cenami na svetovnem trgu, ker sicer je vsak izvoz našega žita nemogoč. Cene moke in pšenice so bile trdne, ker se je precej kupovalo za domače potrebe. Cene koruze so padle za 40 vinarjev, ovsa za 20—30 vin. pri kg. Povpraševanje po mekinjah je bilo veliko, cene so jim poskočile za 30—40 vinarjev in sicer vsled pomanjkanja krmil za živino. Ker dežuje v celi državi se bo povečalo upanje na boljšo novo žetev, če ne bo napravil sneg v gotovem delu države prevelike škode, vsled tega se more pričakovati padec cen žita. — Glede nove žetve stoji stvari za sedaj precej ugodno. Iz Rumunije poročajo, da je stanje setve ugodno. Poljska bo prihodnje leto lahko izvozila okoli 5 milijonov ton žita in drugih poljskih pridelkov. Iz Rusije poročajo, da je tamkaj trgovina z žitom že deloma prosta. V Nemčiji je stanje setve ugodno, ker je padlo dovolj dežja. Cene žitu v Nemčiji polagoma padajo. — V Združenih državah obeta letina jako dobro. Letos je posejanega še več polja z žitom kot lansko leto. — V Kanadi je položaj setve ugoden. V Argentini (južna Amerika) je setev znatno trpela vsled preobillega dežja, zato bo pšenica slabša.

CENE.

g Ljubljanski trg. Mesni trg je bil pretekli teden dobro založen in ni bilo nikjer pomanjkanja. Z govejega trga je izginilo z malimi izjemami vse slabo blago. Na trgu se plačuje dobro volovsko meso po 36 K zadnji del in 34 kron prednji del. Slabše blago se plačuje po 32 kron in 34 kron kg. Po nekaterih mesnicah, kjer se deloma sekajo prvovrstni voli, se plačuje meso po 40 kron zadnji del in 36 kron prvi del. Te cene odgovarjajo današnjim cenam žive teže v ljubljanskem nakupovalnem področju. Živa cena: 18 do 20 kron delavnih, za klanje slabih volov. Za klanje dobri voli 21 do 22 kron, prvovrstni voli 24 kron, Telečje meso I. vrste 28 kron, II. vrste 24 K. Svinjsko meso I. vrste 38 kron, II. vrste 34 kron. Slanina, trebušna 42 K, povprečna 46 kron, riba in sal 48 kron. Slanina močno preostaja in vsled tega ovira klanje prašičev za meso. Preskrba Ljubljane z mlevskimi izdelki je tudi glede kakovosti dovoljna. Cena je pa padla samo neznatno 50 vinarjev do 1 K pri kg. Na žitnem trgu je dovoz pšenice zmanjšan. Cena moke št. 0 na ljubljanskem trgu v nadrobni prodaji 17 K 50 v, št. 1 16.50 K, dobra krušna moka 14.50 v. V prodaji na debelo cena 1 K nižja pri kg. Ječmen se je dvignil na 650 kron za 100 kg, oves 480 kron, koruza 470 kron. Na sadnem trgu se kažejo zadnja jabolka slabše kakovosti po 8 do 10 kron kg. Različne zelenjave je na trgu v izobilju ter vladajo vsled konkurence umerjene cene. Uvožena glavna salata izborne kakovosti se plačuje po 20 kron kg. Jaje je na trgu dovolj po 1 K 60 v do 1 K 80 v za kos. Mleka nekoliko primanjkuje, ker v tem času na mlečnem trgu redno vlada pomanjkanje. Z majem se mlečni trg bistveno zboljša.

g Mariborski trg. Povprečne cene za živino so bile na zadnjem semnju sledeče: Najlepši debeli vol 1 kg žive teže 17—20 K, pol-debeli vol 1 kg 12—17 K, plemenski vol 12 do 16.50 K; bik 1 kg za klanje 13—18 K 50 v, debele klavne krave 13—15 K, plemenske krave 11—14 K, molzne krave 12—14 K, breje krave 13—15 K, mlada živina 14—16 K, tele 16—17 K, krave za klobase 10 K. Večino lepe živine so odprodali mesarji za Avstrijo. — Na svinjskem semnju so bile sledeče cene za 1 kg žive teže: Plemenske svinje 28—30 K, pol pitane za 1 kg mrtve teže 31—32 K, mladi prašiči stari 6—8 tednov 300—400 K kos, jesenski prašiči 500—900 K za kos, koze 300—500 K za kos. — Cene mesu za 1 kg: volovsko I. vrste 27 K, II. vrste 25 K, meso bikov, krav in telic 24 K, telečje meso I. vrste 25 K, II. vrste 23 K, sveže svinjsko meso 32 K. — Krompirja je dovolj in mu pecena padla. 100 kg krompirja stane 90 do 100 K.

g Novosadski trg. Vsled prepovedi izvoza so padle cene žitu, posebno pa koruzi. Pšenica stane 970—980 K, ječmen 520 do 540 K, oves 370—390 K, koruza 360 do 380 K, moka 0 1480—1500 K.

g Draginja na Poljskem. Danes ni poljska marka nič več vredna kot 20 vinarjev, zato vlada tam tudi velika draginja. Tako stane n. pr. kilogram črnega kruha 150 do 180 mark, sladkor 320 mark, goveje meso 160 mark, svinjsko meso 360 mark, mast 500 mark, metrski stot ovs 4.500—5.000 mark, kubični meter drv 1000 mark.

g Padanje cen vinu na Mažarskem. Ker ni nobenega povpraševanja po vinu na Mažarskem mu je padla cena za 7—8 K pri litru ter se prodaja povprečno po 25 mažarskih K.

g Tržne cene na Mažarskem za 1 kg. Koruza 8.70—8.90 K, oves 9 K do 9.50, vol 1. vrste 38—45 K, II. vrste 26—35 K, III. vrste 16—22 K, krave I. vrste 36—39 K, II. vrste 26—35 K, III. vrste 16—22 K, tele 34—40 K, avinje I. vrste 63—68 K, II. vrste 54—68 K, III. vrste 77—84 K, mast 90 K, slanina 70—75 K, svinjsko meso 72—84 K in 83—88 K, telečje meso 45—60 K, Vina prve vrste (med Donavo in Tiso) 16 K, ostala vina 20 K za liter. Cene so navedene v mažarskih kronah.

g Cene krznu. Mažarska koza 150—200 K, kuna 1200—1800 K, lisica 400—450 K, vidra 2000—2500 K, zajec 45—50 K. (Cene v mažarskih kronah). — Srbija. Lisica 50—60 dinarjev, kuna in vidra 250—300 dinarjev, jazbec 30—35 dinarjev, zajec 3—4 dinarje.

g Na Nemškem je stal tobak za smodke in sicer 50 kg: 1. januarja 1920 350 mark, 1. avgusta 1920 1200 mark, 1. decembra 1920 1500 mark in 1. aprila 1921 1100 m.

DENAR.

g Vrednost tujega denarja. Marka 2.23 K, mažarska krona 48 vin., lira 6.20 K, dolar 139 K, frank 10K, čehoslovaška krona 1.91 K, švicarski frank 24 K, avstrijska krona 23 v, rumunski lej 2.12 K.

g Dinarskih bankovcev Narodne banke je bilo koncem marca v prometu za 3.500 milijonov 356 tisoč 240 dinarjev ter se je v času od 22. do 31. marca zvišalo število za 25 milijonov 515 tisoč 945 dinarjev.

g Zamenjava starih bankovcev. Po vestih finančne delegacije v Ljubljani je zamenjavo bankovcev avstro-ogrske banke pri-

čakovati v kratkem roku. Zamenjavo, za katero so vse predpriprave končane, bodo vršili davčni uradi, čim odredi generalni inspektorat rok, v katerem naj se zamenja izvrši.

g Nov drobiž. Finančno ministrstvo bo v najkrajšem času dalo v promet večje množine drobiža po 20 par.

DAVKI.

g Nove davke kujejo v Belgradu, da pokrijejo državni primanjuljaj. Da bo kmet pri tem obično prizadet je jasno. Proti novim davkom najodločneje protestiramo in zahtevamo, da naj v Belgradu že enkrat prično štediti in naj ne razsipavajo z denarjem, razen tega naj pa pošteno obdavčijo razne vojne dobičkarje, verižnike, oderuhe in podobne vrste ljudi. Našega kmeta pa pustite pri miru, saj že sedanjin neznosnih ne more zmagovati in gre nasproti svojemu propadu.

g Cenilne komisije za odmero davkov se zopet upeljejo. Za to so se naši poslanci dolgo časa borili, končno so pa le doslegli uvedbo cenilnih komisij za odmero davkov.

g Občinske doklade v Ljubljani. Deželna vlada je dovolila mestni občini ljubljanski pobirati sledeče občinske doklade na direktne davke, razen na dohodarino, plačarino, invalidski davek — in davek na poslovnj promet in sicer na hišno-najemni in hišno-razredni davek 35 odstotkov, na zemljiški davek in na splošno pridobnino IV. razreda davčnih obvezancev 50 odstotkov in na vse ostale direktne davke pa 65 odstotkov.

g Doklade za invalide se zvišajo s 1. aprilom. Tozadevna naredba izide v nekaj dnevih.

g Carinski dohodki so znašali v naši državi od 1. junija 1920 do 21. marca 1921 580 milijonov, 680 tisoč 272 dinarjev.

g Dohodki državne užitnine (trošarine) so znašali v marcu 21 milijonov 797 tisoč 216 dinarjev. V isti dobi so znašali ti dohodki lansko leto 8 milijonov 713 tisoč 244 dinarjev.

ZIVINA.

g Uporaba starih živinskih potnih listov. Vsled odredbe finančnega ministra je uporaba starih živinskih potnih listov brezpogojno prepovedana. V bodoče se smejo izdajati le novi živinski listi, ki so kolkovani.

g Dovoljen izvoz konj Ministrski svet je dovolil izvoz 2000 lahkkih konj. Ministrstvo za kmetijstvo določi, iz katerih krajev se smejo prodati ti konji.

g Plemenilne postaje v Mariboru so otvorili. Upostavljeni so letos 3 žrebci. Stajališče postaje je Tržaška cesta 71. Za drugo leto se namerava ravno tam nastaviti 4—5 plemenjskih žrebcev.

PROMET.

g Zopetno zvišanje poštnih pristojbin. Poštno ministrstvo je sklenilo da počeni s 1. majem zviša poštno pristojbino za promet v državi in sicer: Za pisma 20 gramov od 25 na 50 par, za vsakih nadaljnjih 20 gramov ali del istih še 25 par. Za odprte dopisnice 25 par, za dopisnice s plačanim odgovorom 50 par, za tiskovine do 50 g 10 par. Tako draži sama država. Je pač

treba hitro zbrati denar in plačati kupljene mohamedance.

g Avtomobilno zvezo Maribor—Radgona so otvorili 18. aprila.

g Glede železnice Črnomelj—Vinica—Ogulin sta bila naša poslanca Sušnik in Nemanič interpelirala železniškega ministra in sta zahtevala, da se ista čimprej zgradi. Železniški minister je sporočil posl. Sušniku, da je železniško ministrstvo odredilo za to vprašanje predkonferenco. Samo da ne bi vse ostalo le pri raznih konferencah, kot je že pri nas navada.

g Lokomotive kot vojna odškodnina. Na seji ministrskega sveta se je pretresalo vprašanje vojne odškodnine, ki jo ima plačati Nemčija v živini. Radi velikih prevoznih stroškov bo Jugoslavija zahtevala, da plača Nemčija to odškodnino v industrijskih izdelkih, n. pr. v lokomotivah, vagonih itd.

g Vagone iz inozemstva dobimo na posodo, kakor pravijo, pod zelo ugodnimi pogoji. O teh ponudbah bo razpravljaj ministrski svet.

g Železniška tarifa za hlode se je znižala za 40 odstotkov.

g Angležem diše železnice. Neka angleška finančna skupina namerava prevzeti v svoje roke vse slovaške, avstrijske in mažarske železnice. Donavo imajo že itak v rokah.

UVOZ IN IZVOZ.

g Proti uvozu italijanskega vina je prejelo ministrstvo za trgovino in industrijo zelo veliko protestov iz Dalmacije. V teh protestih zahtevajo, da se vsak uvoz vina iz Italije obremeni z visoko carino ter se tako zavaruje naše domače vinogradnike.

g Izvoz mažarskega vina. Mažarska vlada je dovolila izvoziti 35 tisoč hektolitrov vina.

g Uvoz svežega mesa iz naše države v Švico je švicarska vlada prepovedala. Za sedaj velja ta prepoved do konca aprila.

TOVARNE IN PODJETJA.

g Livarna železa v Črnomlju, katere lastnik je g. Dolar, je že začela obratovati ter preliha vsakovrstno železo in tudi staro železno posodo, kakor kotle itd.

g Dve novi tovarni v Ljubljani. Pivovarna »Union« v Šiški zgradi tovarno za špirit in drugo za drože.

g Novo škrlatrovsko podjetje se je ustanovilo v Dolskem pod Ljubljano. Podjetje je v domačih rokah.

g Zadržno tovarno sladkorja v Krškem nameravajo ustanoviti s pomočjo velikega in malega kapitala na zadržni podlagi.

RAZNO.

g Naša trgovska pogajanja z Italijo. Italijanski delegati so prišli v svrhu sklenjanja trgovske pogodbe v Belgrad.

g Jugoslavija in kmetijska razstava v Pragi. Gospodarsko-finančni odborministrskega sveta je dovolil za udeležence kmetijske razstave v Pragi podporo v znesku 480 tisoč kron. Podpora je namenjena kmetovalcem iz cele države. Od Slovencev je bo deležno kakih 30 kmetovalcev in nekaj kmetijskih strokovnjakov, v prvi vrsti ta-

kih, ki delujejo na prosvetnem polju. Vsi udeleženci imajo tudi prosto vožnjo na vseh naših železnicah.

g Poletni čas se letošnje leto ne uvede.
g Država vrača dolgove napreje sama sebi. Listi poročajo, da je izposloval finančni minister pri finančnem komiteju, da se morajo poštanim blagajnam izplačati 20 odstotni boni, ki so bili izdani ob priliki koloniziranja avstrijskih bankovcev. Kdaj je že napovedalo finančno ministrstvo, da bo izplačalo 20 odstotne bone zasebnikom, pa do danes še ni nič s tozadevnim izplačilom. Prva je prišla na vrsto kraljeva pošta, to se pravi: iz enega državnega žepa v drugega.

g Povišan pridelek premoga. V zadnjem času nakopljejo premoga v Trbovljah več kot v mirnem času, kar je brez dvomno velike važnosti.

g Delavci odpuščajo papirnice v Vevčah, Goričanah in Medvodah, ker nimajo naročil. Bati se je, da bo kmalu okoli 700 papirniških delavcev brez dela.

g Kredit elektrarne na Završnici. Za zgradbo novih daljnovodov za Bohinjsko dolino, Ljubno, Podbrezje, Kamnogradsko, Kropo in Podnart je deželna vlada dovolila elektrarni na Završnici najeti novo posojilo v znesku 4 milijonov kron.

g Kletarsko nadzorstvo za Prekmurje. Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani je dodelilo Prekmurje v področje državnega kletarskega nadzorstva v Mariboru, ki bo izvrševal vinsko pregledbo odelej tudi na omenjenem ozemlju.

g Krojači stavkajo v Zagrebu in zahtevajo zvišanje plač za 40 odstotkov. Mojstri tej zahtevi ne morejo ugoditi, ker potem vsled previsokih cen za izdelavo ne bodo imeli dela. — Tudi zidarji nameravajo pričeti s stavko.

g Oddaja premoženja v Avstriji. Predplačila na oddajo premoženja v Avstriji znašajo doslej 9 milijard. Od tega je 5 milijard vplačanih v gotovini, 4 milijarde pa v vojnem posojilu.

g Letina v Rumuniji kaže dobro. Dežja ne primanjkuje. V bivši kraljevini je posejanih 1 milijon 700 tisoč ha, v novih pridobljenih krajih pa 700 tisoč ha površine.

g Predprodaja hmelja. V nekaterih čeških krajih se prodaja že vnaprej hmeljeva žetev po 1500—2000 češkoslovaških kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franciškanško cerkvijo)
obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1920 nad 60 milijonov kron vlog in nad K 1.100.000 rezervnih zakladov. Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke v tekočem računu.

Ženski vestnik.

O negovanju otrok.

(Spisal dr. Jos. V. Grahek, vrhovni zdravnik K. S. K. J.)

Najprvo naj bode omenjeno, da mislim v nactopnem članku dojenčke ali novorojenčke, ne pa že bolj odrasle otroke.

Ko zadene ženo oziroma mater ta sreča, da podari novemu zemljanu življenje, bi naj bila takoj od poroda naprej največja skrb matere, vedno paziti na negovanje ali ravnanje z novorojenčkom. Glavna stvar pri tem je red v vseh zadevah negovanja. Mati, nikdar se ne vda v slabim razvadam ali takozvanemu »cerkljanju« pri negovanju otroka.

Na primer, če prične dete jokati, postane mati vsa razburjena, in morda že misli, da bo otrok vsled joka umrl? Že z naravnega stališča je razvidno, da mora otrok jokati. Pri joku se mu širijo pljuča; s tem dobiva dete svežega zraka, ki je poleg hrane najbolj važen činitelj za življenje. Seveda, ako otrok kriči zaradi tega, ker je morda bolan, je v tej zadevi treba nekaj ukreniti, da se mu bolečina olajša; naveden jok in običajno kričanje pa otroku prav nič ne škoduje. Pusti torej otroka ležati in jokati, ne dvigaj ali pestuj ga in ne nosi po sobi. Namesto, da bi ga pestovala, položi ga dobro oblečenega na posteljo in ga pusti kričati. Pazi, da bo v sobi zadosti toplo in da je tudi jutraj spalnica otroka dobro prezračena; sveži zrak nikomur ne škoduje. Ako razvadiš že prve dni otroka s pestovanjem kadar joka, boš morala za to razvado tekom celega leta edinole ti trpeti.

Ko je dete v postelji, ne pusti ga ležati vedno na eni strani, ampak večkrat premeni lego. Pazi dalje, da ne bo otrok ležal v nečistih ali mokrih plenica; ne boj se preveč perila. Ako je otrok zabasan, mu moraš dati kako odvajalno sredstvo: nekaj kapljic Kastor-olja. Ne zavijaj otroka prenateno kot kak zavitek; daj mu čisto in toplo perilo in obleko; vedno mu pa pusti, da bo lahko z nogami brcal in z ročicami gibal, zakaj s tem si otrok utrjuje ude; to mu tudi pospešuje kroženje krvi, boljše spanje in slast do jedi. Jako grda navada mater in pestun je, da dojenčke tesno prevezujejo in povijajo, da se ne more otrok niti ganiti.

Nikar prezgodaj ne postavlja otroka na noge, zakaj njegove kosti so še premehke, da bi ga pokoncu držale; to povzroča otroku, da potem za vse življenje popačeno hodi. Kako čuden je n. pr. pogled na kako mladenko, če nima prave in ravne hoje, osobito pa še sedaj, ko so krajša krila v modi.

Ko se bližaš otroku, glej in opazuj ga vedno s sprednje strani, ne pa od zadaj; ako mora otrok čez sebe ali čez glavo gledati, si pri tem preveč očesne mišice napenja, kar mu kasneje pospešuje križni ali škilasti pogled.

Grda navada nekaterih staršev je, da

mladega otroka prijemlje o za njegove šibke ročice; pri tem mu lahko izpahnete ali celo kako ročico zlomite.

Hrani otroka redno točno in pravilno. Ako je otrok vedno slaboten in suh in se ne redi, vprašaj zdravnika za nasvet. Ne točno in nepravna hrana lahko otroka za vedno pokvari. Če le mogoče, imej otroka tako dolgo, kakor moreš, pri prsih, najmanj pa eno leto, zakaj materino mleko je najbolj redilno za otroka. Če pa mati ni zdrava, potem se mora dajati otroku druga hrana. Nikdar ne pozabi, dajati dojenčku tudi vode. Koplj ga redno in ne rabi pri tem premočnega mila. Koplj otroka, čeravno ni umazan, ampak zaradi tega, da se otrok utrdi in dobi bolj močno kožo. Ne jemlji otroka k sebi v posteljo, ampak pusti ga ležati v njegovi lastni postelji. Ne rabi pri tem zibelk, kajti zibanje ni zdravo za otroka. Pri močnem zibanju se celo pri otroku sapa zapira, da ne more normalno dihati.

Dobre knjige.

Finžgarjeve šmarnice. V Jugoslovanski knjigarni bodo letos izšli Govori za majnik in za stanovske družbe pod naslovom: »V boju sami s seboj«. Spisal jih je Fr. S. Finžgar. — Šmarnice bodo obenem prvi oddelek letošnjega »Duhovnega Pastirja«. Novi naročniki naj se oglase takoj, da jim moremo o pravem času šmarnice doposlati; vsi dosedanjí Pastirjevi naročniki pa jih dobe — ne da bi bilo treba posebnega naročila — ko izidejo. Kdor se za te lepe govore zanima, naj jih naroči takoj. Ceno objavimo v prihodnji številki.

Slovenski Sadjar, ilustriran list za pospeševanje sadjarstva. VI. letnik (1918). Uredil Martin Humek, sadjarski nadzornik v Ljubljani. 35 K (samo še par izvodov).

Slovenski Sadjar, VII. letnik (1919). 25 K.

Sadno vino ali sadjevec. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovito pijačo. Po najnovejših virih in lastnih izkušnjah za slovenske sadjarje priredil in z 42 slikami pojasnil Martin Humek, sadjarski nadzornik v Ljubljani. 14 K.

Perutninar. Ilustrovan mesečnik za umno perutninarstvo. I in II. letnik po 12 K, III. letnik št. 1—7 5 K.

Govedoreja. Spisal Rado Legvart, deželni mlekarški in živinorejski nadzornik v Ljubljani. 20 K, vez. 30 K.

Nauk, kako pomagati živini ob porodu in kako po porodu ravnati s staro in mlado živino in ozdravljati poporodne bolezni. Spisal dr. Janez Bleiweis. 12 K.

Navodilo za refo domačih zajcev na deželi. Sestavil dr. Štefan Voszka. 6 K.

Nasveti za hišo in dom. Po raznih virih priredil I. Majdič. 20 K, vez. 30 K.

Varčna kuharica. Zbirka navodil za pravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila Marija Remec. Drugi pomnoženi natis, Vezano 36 K.

Gospodinjstvo. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Šolam in gospodinjstvom sestavila S. M. Lidvina Purgaj. Zdravstveni del spisal dr. Fr. Dolšak. Drugi pomnoženi natis s 156 slikami. 40 K.

Vse te knjige se bode in naročajo v Jugoslovanski knjigarni.

100 praeludialni organi (zbirka orgelskih preludijev). II. natis. Zložil Stanko Premrl, stolni kapelnik v Ljubljani. Izvod 30 K. Pričujoča zbirka orgelskih preludijev, ki je bila nekaj let razprodana, je zopet izšla v novem natisu v zalogi Jugoslovanske knjigarni. Prvo izdajo teh preludijev so jako pohvalno in la-

skavo ocenili razni glasbeni strokovnjaki, kar tudi zasluži v polni meri. V naši glasbeni literaturi nimamo boljši in večje tovrstne zbirke, kakor je ta, zato je za najtopleje priporočamo vsem organistom in ljubiteljem cerkvene glasbe. Tisk izredno lep, material prav trpežen, cena za sedanje razmere prav solidna. Naša društva.

Listek.

Bog se ne pusti zasramovati

Povest.

Preden začenjam pisati sledečo povest, mi nehote prihaja na misel dogodek iz mojih mladih let, ki mi je še danes tako živo v spominu, kakor bi se šele včeraj primeril.

Pet ali šest malih dečkov nas je stalo nekoč na trgu v mojem rojstnem kraju in smo gledali vozniaka, ki je priganjal svoje konje, vprežene pred težak voz. Dolgo časa je zastoj tolkel po njih. Slednjič je začel v svoji jezi strašno preklinjati in je te kletvine spremljal s tako krepkimi udarci po konjih, da so konji res potegnili. »Da, če nobena reč nič več ne pomaga, potem močno zakolnem in stvar gre,« se je smejal in odpeljal. Okrog stoječi so se mu smejali, nam dečkom pa je kletvina vzbudila tako spoštovanje, da smo se začeli pri igranju takoj krepko pridružiti in madonirati. Nekaj časa je šlo tako, dokler nas ni slišal moj oče, ki mi je skozi okno pomagal na tisti posebni način, ki je vedno takoj vzbudil prav posebno žalostno razpoloženje v mojem srcu. Tako tudi to pot, in sicer ne brez vzroka, zakaj pokoriti sem se moral za svoje kletvine tako, da nisem dobil kosila in sem moral z zelo potrtimi čustvi gledati, kako je drugim teknil mlečni riž. Ta neprostovoljna pokora mi je tako šla k srcu, da sem trdno sklenil, nikdar več ne preklinjati. Ta vse hvale vredni sklep pa mi je po kosilu še utrdila moja častljiva, 80 letna stara mati, ki me je peljala v kuhinjo, vzela v roko dobro namočeno pomivalno cunjico, ter mi tako krepko obrisala usta, da so mi kar solze tekale iz oči.

»Fuj, fuje!« je rekla. »Kdor preklinja, ta si umaže usta in si jih mora pošteno umiti. Zapišni si to, in ne kolni več, če hočeš, da te bom rada imela.«

Če hočem biti odkrit, moram pripoznati, da je to umivanje napravilo name še večji vtis kakor post, zakaj, kar je rekla stara mati, to mi je bilo bolj sveto kot vsaka druga beseda. Splazil sem se torej v kot, kjer sem premišljeval svojo žalostno usodo; pri tem pa mi je prišlo na misel, da nisem bil jaz edini, ki je klet. Zato sem se splazil zopet v kuhinjo, nakrivaj vzel dotično cunjico in šel med svojo družino, ki je bila zopet zbrana na igrišču. Tam sem svojim tavaršem razložil, kakšni usodi se morajo podvreči, če nočejo imeti za vedno umazanih in smrdljivih ust. Nato sem jih peljal h koritu, ki je bilo postavljeno na trgu. Tam smo si drug drugemu tako krepko izmivali usta, da nam je voda kar po nogah tekla in smo se morali vleči na sonce, da smo se posušili.

Kakor mi je to napravilo veliko veselja, tako mi je bila stvar sama na sebi zelo resna in reči moram, da sem šele od onega dne naprej tako silno sovražil kletvino in bogokletstvo. Naj mi bo ta ali oni človek še tako všeč, kakor hitro slišim kletvino iz njegovih ust, se mi zameri in se spoznam, da celo iz navade kolne in na vse strani prisega, potem ga sploh nič več ne poznam.

Kako daleč lahko človek pade v tej grdi navadi, sem videl na možu, o katerem hočem pripovedovati. Njegov zgled pa obenem jasno govori, da se Bog ne pusti zasramovati.

Ob času, ko se je zgodila ta povest, sem se nahajal z Vinetom, poglavarjem indijanskega rodu Apačev, pri nekem drugem indijanskem rodu z imenom Navajos, ki so tudi priznavali Vineta za svojega vrhovnega poglavarja, ker

je ta rod bil v nekem podrejenem sorodstvu z rodom Apačev. Pričakovala sva nekaj evropskih lovcev, ki sva jim naročila, naj pridejo semkaj, da z njimi nadaljujeva svojo pot po ameriških pragozdih.

Ker so bili ti kraji nevarni, smo postavili straže. Res nam kmalu privedejo dva tuja Indijanca, ki so jih ujeli v zelo sumljivih okoliščinah. Takoj smo jih začeli izpraševati, toda rdečkožca nista hotela dati nobenega odgovora. Ker nista nosila nobenih znamenj na sebi, ni bilo mogoče določiti, h kateremu rodu da spadata. Vedeli pa smo, da se rod Utahov kaže sovražnega proti rodu Navajos, pri katerem sva se midva z Vinetom mudila. Zato pripomni Vinetom:

»Zdi se mi, da sta Utaha, zakaj ta rod se pomika vedno bolj proti jugu in hoče najbrže napasti naš rod Navajos. Morda sta to dva utahska ogleduha, da poizvesta, kje in v kakšnem stanju se nahaja rod Navajos. Če nista Utaha, sta pa Pauti.«

»Ali so se Pauti zvezali z Utali?«

»Vinetou ne dvomi o tem, zakaj če bi bilo drugače, bi se ne bi branila dati kakšnih pojasnil.«

»Zato bo treba, da smo previdni. V pokrajinah, kakor so le-te, moramo misliti, da se ogleduhi kvečjemu tri dni hoda odstranijo od svojih čet. Iz tega lahko sklepamo, kako daleč smo od svojih sovražnikov.«

»Uf,« reče Vinetou, »hočemo jih poiskati.«

»Kdo?«

»Ti in jaz.«

»In nihče drugi?«

»Štiri dobre oči več vidijo kot sto slabih in čim več ljudi vzamemo seboj, tem preje nas bodo zapazili.«

»To je res; toda morda bo vendar potrebno, da pošljeva domov sla.«

»Pa vzameva s seboj enega vojnika in sicer nobenega drugega. Hov!«

To besedo je Vinetou rabil, kadarkoli je hotel svojo misel posebno poudariti in okrepiti. Zato mu nisem stavil daljnjih predlogov.

Oddelek Navajos, pri katerem sva se nahajala, je štel poleg starih mož, žena in otrok okrog tristo vojakov. Bilo jih je torej dovolj za obrambo proti sovražniku, o katerem sva vedela, da ne bo napadel z vso močjo obenem. Po kratkem posvetu s poveljnikom smo odjezdili Vinetou, jaz in mlad, zelo izkušen vojak, da poizvedo, kje taborijo Utahi in Pauti, Navajos pa so postavili krogi in krogi dvojne straže in oba ujetnika strogo zastražili ter čakali na naša sporočila.

Bilo je zelo zgodaj zjutraj, ko smo odjezdili. Približno smo vedeli, v kateri smeri bi se morali nahajati sovražniki. Seveda bi bila zmota lahko mogoča, ker Indijanci radi menjajo svoje bivališče, preden napadejo. Kam naj se torej obrnemo? Tako se vpraša samo tisti, ki ne pozna zapada; mi pa smo poznali kačipota, na katerega smo se mogli zanesiti, namreč sled ogleduhov, katere smo zapazili, kakor hitro smo prišli iz taborišča.

Bili smo v pokrajini Arizona, ki ima zelo malo dežja. Malo število rek teče v globokih strugah, glavna reka Kolorado pa teče med skalnimi stenami, ki se večkrat dvigajo skoro navpično čez 2000 metrov visoko. Zgoraj pa je visoka planota, gola in skoro brez drevja izročena žarečemu soncu in divjim viharjem. Le semtertja je kaka reka, ob kateri je mogoče iti, ne da bi se moral pogrezniti v neskončno globino in ob takih rekah je pač dovolj rastlinstva, katero tem prijetneje dene očem, čim dalj časa je moral pogled počivati na sivih skalah. Tam, kjer se male reke zlivajo druga v drugo, rastejo celo gozdovi, med katerimi se razprostirajo velikanske ravnine, imenovane prerije. Tako je bilo tudi tukaj, zato ni bilo nič težkega zapaziti v tleh sledi, ki sta jih puščala za sabo konja ujetih Indijancev.

Ker sta bila ta dva ogleduha prijeta takoj, ko sta se priplazila v bližino rodu Navajos, so bile njihove sledi še tako sveže, da se trava, ki so jo potlačila konjska kopita, še ni dvignila in smo mi lahko v diru jezdili, ne da bi izgubili sled izpred oči. Pozneje smo prešli na skalnato ozemlje in je bilo treba počasneje jezditi, da nismo zgorešili sledi, ki se je slabo, a vendarle še poznala.

Šele proti večeru smo prišli do neke vadike, kjer se je poznalo, da sta Indijanca počivala. Našli smo razna znamenja od njih, iz katerih smo sklepali, da spadata k rodu Pauti in dase ti nahajajo na vojnem pohodu. Tu smo tudi mi počivali vso noč in naslednje jutro jezdili dalje.

Bilo je proti poldnevu, ko smo zagledali na obzorju tri male pike, ki so se nam bližale. Ker ni bilo nobenega skrivališča in nismo vedeli, ali nam prihajajo nasproti belokožci ali rdečkožci, smo razjahali, ukazali konjem leči in tudi sami smo legli na kamenje. Na ta način nas niso mogli tako hitro zapaziti.

(Dalje prih.)

Za razvedrilo.

Ni mu zavidati. — Torej tvoj ženin hoče, da se poroka za 8 dni odloži. To je pa že trmasto. — Hči: »To veselje mu le pustimo, saj je to njegova zadnja odločba.«

Premraz. — Gostilničar: »Kako ste spali, gospod?« — Gost: »Hvala, prav dobro! Toplo je bilo pa tako, da so stenice od mraza kašljale, in niso utegnile grizti.«

Otročji razum. — »Teta, ali greste Vi tudi v les?« — Teta: »Kako ti pade v glavo taka misel?« — Friz: »Ata pravijo, da ste kakor star vijak.«

Verčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša.

Zahvala.

Najpričnejše se zahvaljujemo vsem za ves trud, s katerim so lajšali bolečine našemu nad vse ljubljenemu očetu v njegovi kratki in mučni bolezn.

Zahvala tudi vsem, ki so mu izkazali zadnjo častob mrtvašnem odru.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, posebno preč. gg. duhovnikom, ki so spremili blagega pokojnika k večnemu počitku.

Senlčno pri Križah, 15. apr. 1921.

Žalujoči otroci: Škerjanc.

Krojaškega učenca

sprejme Fr. Škerjanc, krojaški mojster v Ribnici, Dolenjsko.

Kupijo se instrumenti

za tambur. zbor. Ponudbe pod št. 1378 na uprav. Dom.

Pojasnilo. Po časopisih se širijo zaradi potošvanja v Ameriko neresnične vesti, s katerimi se zanimajo ljudstvo po nepotrebnem samo bega. Uscjam si torej, vsem tistim, kateri mislijo in želijo potovati v Ameriko, vljudno naznaniti, da parniki iz Trsta v New-York redno kakor vedno plovejo, in da se vozni listi vseh razredov za Slovence vedno dobe pri meni kot glavnem zastopniku paroplovne družbe Cosulich-Line prej Austro-Amerikana. Pojasnila brezplačno.

Simon Kmetec,

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Kotel

(80 l) za vzidanje, skoro nov, se jako ugodno proda. Polzve se v upravnistvu tega lista pod št. 1385.

Vodna moč

za mlin in žago s primernim postopkom na Gorenjskem, se proda. Ponudbe pod »Vodna moč« na upravo Domoljuba.

Schicht

Skozi desetletja izkazalo se je

v zvezi pomoči

„Schichtovo mlo“

znanka „Jelen“.

Njegova kakovost, izdatost in pralna zmoglost prihrani mnogo sthanja in drgnjenja. Schichtovo mlo pere v mlečni vodi bolje, kot mnoga druga mla v vroči. Pasite le na poleg slejste varstveno znamke!

Zastopstvo za Slovenijo ima trdnja J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Vrtnarski pomočnik

se sprejme takoj. Istotam se sprejme tudi vajeno. — Cvetličarna ANT. BAJEC, Ljubljana, pod Trančo

Iščeta se za takoj

dva žagarja

za venecijanski gater. Ponudbe na »Parno žago« v Koprivniku pri kočevju.

ERJAVEC & TURK
: TRGOVINA Z ŽELEZNINO :
pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühleisen)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti križanske cerkve. —
Zaloga cementa.

Modna in manufakturna trgovina

„Pri Ivanki“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29

priporoča svojo veliko zalogo ravno kar doslega letnega blaga za fine moske in ženske obleke: velika izbira blaga za birmanske obleke, dalje batistov, delenov in polsvile za bluže, cefirja, kotenine, bele in pisane, močne hlačevine in žameta, finih klotov in odelj, cvilja za postelje, platna za rjuhe, svilenih robcev in serp v najnovejših vzorcih. Ženske bluže in predpasniki, moske snalce domačega izdelka. Blago prvovrstno, cene nizke.

Angleška parobrodna družba
CUNARD LINE.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Jugoslavenska banka, d. d., Zagreb.

Odprava potnikov I., II. in III. razreda preko TRSTA, REKE in CHERBOURGA v NEW YORK.

Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

CUNARD LINE, ZAGREB,
VRHOVČEVA ULICA 15.

in

LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 26.

Pozor, mlinarji!

Prvovrstna švicarska svileni

mlinska sita

(pajtelni), kakor tudi pristna volnena sita, 24 in 32 cm široka, pripoiroča trgovina

Avust Čadež, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35
nasproti „Stare Tišlar eve gostilne“

IV. JAX IN SIN

Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Usanovljena l. 1867. — Došlo je ravno kar večje število strojev za vsako obrt.

Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“.

Centki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

Dürkopp, Sigris, Waffnerad.

Gnojilni voz dvokolesni, enovprežni, z vsebino 500 litrov nasproda. Cena 2750 K. Franc Krašovec, kolar na Vrhniki. 1207

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

LJUBLJANA

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute

po najugodnejših dnevnih cenah.

Ima poseben borzal oddelček. Proizvaja vsa bančna posla.

Telefon šte. 5.

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec Državne Razredne Loterije

Premijo 320.000— kron

v tretjem razredu in premijo v četrtem

400.000— kron

sta zadeli srečki kupljeni pri

Zadružni Gospodarski banki.

Novo žrebanje

se vrši od 12. maja do 2. junija. Kdor je doslej igral, a še ni zadel, mora zamenjati srečke 4. razreda za nove srečke 6. razreda do 7. maja. Nova srečka stane kolikor stara: cela K 192, polovica K 96, četrtinka K 48, osminka K 24. Kdor še ni igral, a hoče igrati v petem razredu, mora plačati srečke vseh petih razredov, torej petkratni iznos.

ZADNJA PRILIKA!

Nekaj srečk ima še na razpolago

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani, Dunajska c. 38.

Poroč. prstani
Double verižice
S.enske n.e
Bu.ške
Ze. e ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
Zahteva te ponudbe!

MASTIN v krmo, angleški krmilni prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1, kg za 50 kron. Glasom ukaza deželne vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-narji, trgovci, kramari, kmetijske in konsumne zadržuge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek vajutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo se približi mleka in sladkorja. To dokazuje na tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov po 1, kg 100 kron.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftol-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonček za eno osebo po pošti 15 kron pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

Številke za vzidanje veliko izbiri in največje, kakor tudi slamo, more, mlatilnice, gepe, me, distilnice za žito, trombe za gnojnice in pocinjeno vrno mrežo, karbolne, kakor tudi najfinjši portland-cement se dobijo pri tvrdki **A. KASMAN** v Škofji Loki.

Družba „IMPEX“
Ljubljana, Krekov trg št. 10
kupi vse vrste
klavno živino
in prašiče
po najvišji ceni.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. v Ljubljani

posluje začasno v prostorih Za-
družne zveze, Dunajska c. 38/I.

Podružnici:
SOMBOR, **SPLIT.**

Miši - podgane stenic - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najboljše preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 12 K, za podgane in miši 12 K, za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenic 15 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JONKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

ter vse dele in opremo priporoča
J. GOREC, Ljubljana

Gospodarska cesta št. 14.

Za nastopivšo spomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perline blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskano v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, datje različne volnene in šilvane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robce za na glavo itd. Opozorjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina z manu-
faktornim blagom, **LJUBLJANA**, Mestni trg 10.

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. pošto-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebne preiskovanja pri nas ter po poštah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrijejo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakšen denar. Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Poblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije.
Izplačuje svojim klijentom vsak znesek brez odpovedi v gotovini.